Európsky parlament
2024-2029

PRIJATÉ TEXTY

P10_TA(2025)0159

Vykonávanie a plnenie cieľov udržateľného rozvoja so zreteľom na politické fórum na vysokej úrovni v roku 2025

Uznesenie Európskeho parlamentu z 9. júla 2025 o vykonávaní a plnení cieľov udržateľného rozvoja so zreteľom na politické fórum na vysokej úrovni v roku 2025 (2025/2014(INI))

Európsky parlament,

– so zreteľom na článok 3 ods. 5 Zmluvy o Európskej únii a článok 13 a článok 208 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“),

– so zreteľom na rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/591 zo 6. apríla 2022 o všeobecnom environmentálnom akčnom programe Únie do roku 2030[1],

– so zreteľom na spoločné vyhlásenie Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade, Európskeho parlamentu a Komisie z 30. júna 2017 s názvom Nový Európsky konsenzus o rozvoji – Náš svet, naša dôstojnosť, naša budúcnosť[2],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 8. septembra 2015 o opatreniach nadväzujúcich na európsku iniciatívu občanov Right2Water[3] a na svoje uznesenie z 5. októbra 2022 o prístupe k vode ako ľudskom práve – vonkajší rozmer[4],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 28. novembra 2019 o núdzovom stave v oblasti klímy a životného prostredia[5],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 9. júna 2021 s názvom Stratégia EÚ

---

1 Ú. v. EÚ L 114, 12.4.2022, s. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/591/oj.
2 Ú. v. EÚ C 210, 30.6.2017, s. 1.
3 Ú. v. EÚ C 316, 22.9.2017, s. 99.
4 Ú. v. EÚ C 132, 14.4.2023, s. 54.
5 Ú. v. EÚ C 232, 16.6.2021, s. 28.

v oblasti biodiverzity do roku 2030: Prinavrátenie prírody do našich životov[1],

– so zreteľom na svoje uznesenie zo 6. júla 2022 o akčnom pláne EÚ pre sociálne hospodárstvo[2],

– so zreteľom na rezolúciu Valného zhromaždenia OSN z 27. marca 2023 s názvom Podpora sociálneho a solidárneho hospodárstva v záujme udržateľného rozvoja,

– so zreteľom na uznesenie Medzinárodnej organizácie práce o dôstojnej práci a ekonomike starostlivosti prijaté na 112. Medzinárodnej konferencii práce 14. júna 2024,

– so zreteľom na svoje uznesenie zo 6. júla 2022 o riešení potravinovej bezpečnosti v rozvojových krajinách[3],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 24. novembra 2022 o budúcej európskej finančnej štruktúre pre rozvoj[4],

– so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. marca 2023 o súdržnosti politík v záujme rozvoja[5],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 23. júna 2023 o implementácii a plnení cieľov udržateľného rozvoja[6],

– so zreteľom na odporúčanie Európskeho parlamentu Rade z 19. decembra 2024 o prioritách EÚ pre 69. zasadnutie Komisie OSN pre postavenie žien[7],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 11. apríla 2024 o začlenení práva na umelé prerušenie tehotenstva do Charty základných práv EÚ[8],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 24. júna 2021 o situácii v oblasti sexuálneho a reprodukčného zdravia a práv v EÚ v rámci zdravia žien[9],

– so zreteľom na pracovný dokument útvarov Komisie z 18. novembra

---

1 Ú. v. EÚ C 67, 8.2.2022, s. 25.
2 Ú. v. EÚ C 47, 7.2.2023, s. 171.
3 Ú. v. EÚ C 47, 7.2.2023, s. 149.
4 Ú. v. EÚ C 167, 11.5.2023, s. 57.
5 Ú. v. EÚ C, C/2023/398, 23.11.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/398/oj.
6 Ú. v. EÚ C, C/2024/493, 23.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/493/oj.
7 Ú. v. EÚ C, C/2025/1971, 11.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1971/oj.
8 Ú. v. EÚ C, C/2025/1279, 13.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1279/oj.
9 Ú. v. EÚ C 81, 18.2.2022, s. 43.

2020 s názvom Splnenie cieľov OSN v oblasti udržateľného rozvoja – komplexný prístup (SWD(2020)0400),

– so zreteľom na pracovný dokument útvarov Komisie z 3. novembra 2021 s názvom Usmernenia pre lepšiu právnu reguláciu (SWD(2021)0305) a na súbor nástrojov pre lepšiu právnu reguláciu z júla 2023,

– so zreteľom na začlenenie cieľov udržateľného rozvoja do rámca lepšej právnej regulácie vrátane oznámenia Komisie z 29. apríla 2021 s názvom Lepšia právna regulácia: spojme sily v záujme lepšej tvorby právnych predpisov (COM(2021)0219),

– so zreteľom na závery Rady z 26. mája 2015 o odstránení chudoby a udržateľnom rozvoji po roku 2015,

– so zreteľom na závery Rady z 24. októbra 2019 o hospodárstve zameranom na dobré životné podmienky[1] a závery Rady z 24. júna 2024 o prioritách EÚ v Organizácii Spojených národov počas 79. zasadnutia Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov, september 2024 – september 2025,

– so zreteľom na závery Rady z 22. júna 2021 o komplexnom prístupe k urýchleniu vykonávania Agendy OSN 2030 pre udržateľný rozvoj – obnova k lepšiemu po kríze spôsobenej ochorením COVID-19,

– so zreteľom na odporúčanie Rady zo 16. júna 2022 o vzdelávaní zameranom na zelenú transformáciu a udržateľný rozvoj,

– so zreteľom na závery Rady z 21. júna 2022 s názvom Transformačná úloha vzdelávania zameraného na udržateľný rozvoj a globálne občianstvo pri dosahovaní cieľov udržateľného rozvoja,

– so zreteľom na závery Rady z 24. júna 2024 o cieľoch rozvojovej pomoci EÚ,

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 11. decembra 2019 s názvom Európska zelená dohoda (COM(2019)0640),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 11. marca 2020 s názvom Nový akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo – Za čistejšiu a konkurencieschopnejšiu Európu (COM(2020)0098),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 12. mája 2021 s názvom Cesta k zdravej planéte pre všetkých – Akčný plán EÚ: Dosahovanie nulového znečisťovania ovzdušia, vody a pôdy (COM(2021)0400) a prílohy k nemu,

– so zreteľom na správu Európskej environmentálnej agentúry a

---

[1] Ú. v. EÚ C 400, 26.11.2019, s. 9.

Spoločného výskumného centra Komisie z 3. marca 2025 s názvom Monitorovanie a výhľad nulového znečistenia na rok 2025,

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 23. februára 2022 o dôstojnej práci na celom svete v záujme globálnej spravodlivej transformácie a udržateľnej obnovy (COM(2022)0066),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 12. marca 2024 s názvom Riadenie klimatických rizík – ochrana osôb a prosperity (COM(2024)0091),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 26. februára 2025 s názvom Dohoda o čistom priemysle: spoločný plán konkurencieschopnosti a dekarbonizácie (COM(2025)0085),

– so zreteľom na oznámenie Komisie zo 7. marca 2025 s názvom Plán pre práva žien (COM(2025)0097),

– so zreteľom na poverovacie listy predsedníčky Komisie Ursuly von der Leyenovej adresované 26 európskym komisárom,

– so zreteľom na správu Európskej environmentálnej agentúry (EEA) zo 4. decembra 2019 s názvom Životné prostredie v Európe – stav a výhľad na rok 2020: znalosti potrebné na prechod na udržateľnú Európu,

– so zreteľom na stratégiu EÚ v oblasti globálneho zdravia,

– so zreteľom na akčný plán EÚ pre rodovú rovnosť III (GAP III),

– so zreteľom na stratégiu EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030,

– so zreteľom na európsku stratégiu v oblasti starostlivosti,

– so zreteľom na prvé dobrovoľné preskúmanie vykonávania cieľov udržateľného rozvoja na úrovni EÚ, ktoré bolo predložené Organizácii Spojených národov 19. júla 2023,

– so zreteľom na monitorovaciu správu Eurostatu za rok 2024 o pokroku pri dosahovaní cieľov udržateľného rozvoja v kontexte EÚ uverejnenú 18. júna 2024,

– so zreteľom na stanoviská Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru z 19. septembra 2018 s názvom Vhodnejšie ukazovatele na hodnotenie cieľov udržateľného rozvoja – príspevok občianskej spoločnosti, z 30. októbra 2019 s názvom Vykonávanie Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj – na nikoho nezabudnúť a z 8. decembra 2021 s názvom Obnovená stratégia udržateľného financovania,

– so zreteľom na rezolúciu OSN 70/1 s názvom Transformujeme náš svet: Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj (Agenda 2030) prijatú na samite OSN o udržateľnom rozvoji 25. septembra 2015 v New Yorku,

ktorou sa stanovili ciele udržateľného rozvoja,

– so zreteľom na Dohovor o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien (CEDAW for Youth),

– so zreteľom na Dohovor OSN o biologickej diverzite (UNCBD) a globálny rámec pre biodiverzitu z Kunmingu-Montrealu, ktoré boli dohodnuté na 15. zasadnutí konferencie zmluvných strán Dohovoru OSN o biologickej diverzite,

– so zreteľom na Dohovor Organizácie Spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím (CRPD) a stratégiu EÚ v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030,

– so zreteľom na sendaiský rámec pre znižovanie rizika katastrof na roky 2015 – 2030, ktorý členské štáty OSN prijali 18. marca 2015 na tretej svetovej konferencii OSN o znižovaní rizika katastrof,

– so zreteľom na Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (UNFCCC) a na Parížsku dohodu, ktorá bola prijatá v Paríži 12. decembra 2015 na 21. konferencii zmluvných strán UNFCCC,

– so zreteľom na Dekádu OSN pre vedu o oceánoch v záujme udržateľného rozvoja (2021 – 2030),

– so zreteľom na záväzok z Buenos Aires, v ktorom je načrtnutá cesta k spoločnosti poskytujúcej starostlivosť, prijatý na 15. regionálnej konferencii o ženách v Latinskej Amerike a Karibiku, ktorú zorganizovala Hospodárska komisia pre Latinskú Ameriku a Karibik (ECLAC), Regionálny úrad pre Ameriku a Karibik orgánu Organizácie Spojených národov pre rodovú rovnosť a posilnenie postavenia žien (OSN Ženy) a vláda Argentíny a ktorá sa konala 7. až 11. novembra 2022 v Buenos Aires,

– so zreteľom na spoločnú správu za rok 2024 s názvom Are we getting there? A synthesis of the UN system evaluations of SDG 5, ktorú uverejnili organizácia OSN Ženy, Rozvojový program OSN, Populačný fond OSN, Detský fond OSN a Svetový potravinový program,

– so zreteľom na dohodu podľa Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve o ochrane a udržateľnom využívaní morskej biodiverzity v oblastiach mimo vnútroštátnej jurisdikcie zo 4. marca 2023,

– so zreteľom na Deklaráciu o odstránení násilia páchaného na ženách,

– so zreteľom na index rodovej rovnosti za rok 2024 Európskeho inštitútu pre rodovú rovnosť,

– so zreteľom na Pekinskú akčnú platformu a výsledky jej hodnotiacich

konferencií,

– so zreteľom na rezolúciu Rady OSN pre ľudské práva č. 48/13 prijatú 8. októbra 2021 a rezolúciu Valného zhromaždenia OSN č. 76/300 o ľudskom práve na čisté, zdravé a udržateľné životné prostredie prijatú 28. júla 2022 a na rezolúciu Parlamentného zhromaždenia Rady Európy č. 2545 (2024) o začleňovaní ľudského práva na bezpečné, čisté, zdravé a udržateľné životné prostredie do procesu z Reykjavíku prijatú 18. apríla 2024,

– so zreteľom na rezolúciu Environmentálneho zhromaždenia OSN (UNEA) s názvom 5/10. Environmentálny rozmer udržateľnej, odolnej a inkluzívnej obnovy po skončení pandémie COVID-19, prijatú 2. marca 2022,

– so zreteľom na správu OSN o globálnom udržateľnom rozvoji za rok 2019 s názvom The Future is Now:Science for Achieving Sustainable Development (Budúcnosť je teraz: Veda pre dosiahnutie udržateľného rozvoja),

– so zreteľom na správu generálneho tajomníka OSN s názvom Our Common Agenda (Náš spoločný program), ktorá bola predložená Valnému zhromaždeniu OSN, a na mandát, ktorý rezolúcia Valného zhromaždenia OSN 76/6 z 15. novembra 2021 udelila generálnemu tajomníkovi OSN, aby nadviazal na správu,

– so zreteľom na správu o udržateľnom rozvoji za rok 2021 s názvom The Decade of Action for the Sustainable Development Goals (Desaťročie opatrení v oblasti cieľov udržateľného rozvoja) a správu OSN o udržateľnom rozvoji z roku 2022 s názvom From Crisis to Sustainable Development: the SDGs as Roadmap to 2030 and Beyond (Od krízy k udržateľnému rozvoju: ciele udržateľného rozvoja ako plán do roku 2030 a po ňom),

– so zreteľom na správu OSN o cieľoch udržateľného rozvoja za rok 2024,

– so zreteľom na osobitnú správu Medzivládneho panelu o zmene klímy (IPCC) z roku 2018 o globálnom oteplení o 1,5 °C, na jeho osobitnú správu o zmene klímy a pôde, jeho osobitnú správu o oceánoch a kryosfére v meniacej sa klíme a na jeho šiestu hodnotiacu správu,

– so zreteľom na globálnu hodnotiacu správu Medzivládnej vedecko-politickej platformy pre biodiverzitu a ekosystémové služby (IPBES) z 25. novembra 2019 o biodiverzite a ekosystémových službách a na jej najnovšie hodnotiace správy o súvislostiach a transformačných zmenách,

– so zreteľom na správu Programu OSN pre životné prostredie (UNEP) z 18. februára 2021 s názvom Making Peace with Nature: a scientific blueprint to tackle the climate, biodiversity and pollution

emergencies (Pomeriť sa s prírodou – vedecká koncepcia na riešenie núdzových situácií v oblasti klímy, biodiverzity a znečistenia),

– so zreteľom na publikáciu Oddelenia OSN pre hospodárske a sociálne záležitosti z januára 2022 s názvom SDG Good Practices – A compilation of success stories and lessons in SDG implementation – Second Edition (Osvedčené postupy v oblasti cieľov udržateľného rozvoja – Súbor úspechov a ponaučení z vykonávania cieľov udržateľného rozvoja – druhé vydanie),

– so zreteľom na správu Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj z 10. novembra 2022 s názvom Global Outlook on Financing for Sustainable Development 2023: No Sustainability Without Equity (Celosvetový prehľad o financovaní udržateľného rozvoja 2023: žiadna udržateľnosť bez spravodlivosti),

– so zreteľom na správu o ľudskom rozvoji 2023/24 s názvom Breaking the Gridlock: Reimagining cooperation in a polarized world (Prekonanie patovej situácie: Nová predstava spolupráce v polarizovanom svete),

– so zreteľom na správu medziagentúrnej pracovnej skupiny OSN pre financovanie rozvoja z apríla 2024 s názvom Financing for Sustainable Development Report 2024: Financing for Development at a Crossroads (Správa o financovaní udržateľného rozvoja za rok 2024: financovanie rozvoja na rázcestí),

– so zreteľom na iniciatívu tajomníka Organizácie Spojených národov s názvom Podnet na splnenie cieľov udržateľného rozvoja v rámci Agendy 2030 z februára 2023,

– so zreteľom na Bridgetownskú iniciatívu, ktorá sa začala 23. septembra 2022,

– so zreteľom na iniciatívu Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) „jedno zdravie“ a spoločný akčný plán „jedno zdravie“ (2022 – 2026) WHO, Organizácie OSN pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO), Svetovej organizácie pre zdravie zvierat a UNEP,

– so zreteľom na správu WHO o pokroku globálneho akčného plánu pre zdravý život a blahobyt pre všetkých za rok 2024,

– so zreteľom na iniciatívu s názvom Spotlight zameranú na odstránenie násilia páchaného na ženách a dievčatách,

– so zreteľom na dobrovoľné usmernenia FAO na zabezpečenie udržateľného maloobjemového rybolovu v kontexte potravinovej bezpečnosti a odstraňovania chudoby,

– so zreteľom na samit o novom globálnom finančnom pakte, ktorý sa konal v júni 2023 v Paríži,

– so zreteľom na samit o cieľoch udržateľného rozvoja v roku 2023, ktorý sa konal v septembri 2023 počas týždňa Valného zhromaždenia OSN na vysokej úrovni,

– so zreteľom na samit o budúcnosti, ktorý sa konal 22. a 23. septembra 2024 v New Yorku, jeho výsledok, Pakt pre budúcnosť, v ktorom sa zaväzuje k vykonávaniu 56 opatrení na urýchlenie a financovanie udržateľného rozvoja, a jeho dve prílohy, Globálny digitálny pakt a vyhlásenie o budúcich generáciách,

– so zreteľom na štvrtú medzinárodnú konferenciu OSN o financovaní rozvoja, ktorá sa konala v španielskej Seville 30. júna až 3. júla 2025,

– so zreteľom na správu Siete pre riešenia udržateľného rozvoja z januára 2025 s názvom Správa o udržateľnom rozvoji Európy za rok 2025: Priority cieľov udržateľného rozvoja pre nové vedenie EÚ,

– so zreteľom na online databázu SDG Acceleration Actions (Opatrenia na urýchlenie cieľov udržateľného rozvoja),

– so zreteľom na existujúce vnútroštátne a regionálne iniciatívy, ktoré podporujú plnenie cieľov udržateľného rozvoja,

– so zreteľom na článok 55 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na spoločné rokovania Výboru pre rozvoj a Výboru pre životné prostredie, klímu a bezpečnosť potravín podľa článku 59 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na správu Výboru pre rozvoj a Výboru pre životné prostredie, klímu a bezpečnosť potravín (A10-0125/2025),

A. keďže Agenda 2030 a 17 integrovaných cieľov udržateľného rozvoja vrátane ich 169 cieľových hodnôt a 247 ukazovateľov predstavujú jediný celosvetovo spoločný a politicky dohodnutý rámec pre politiky založené na dôkazoch, aby bolo možné riešiť spoločné výzvy a dosiahnuť vyváženým a integrovaným spôsobom udržateľný rozvoj v jeho troch rozmeroch – hospodárskom, sociálnom a environmentálnom;

B. keďže členské štáty OSN sa zaviazali k dosiahnutiu cieľov udržateľného rozvoja do roku 2030; keďže iba 17 % čiastkových cieľov udržateľného rozvoja je na dobrej ceste a takmer polovica vykazuje minimálny alebo mierny pokrok, zatiaľ čo pokrok pri viac ako tretine sa zastavil alebo sa dokonca znížil pod východiskovú úroveň z roku 2015; keďže dôležité kroky, ktoré sa už podnikli v kľúčových oblastiach, poukazujú na potrebu naliehavých opatrení na zvrátenie tohto znepokojujúceho trendu a mali by pôsobiť ako stimul na úplnú realizáciu cieľov udržateľného rozvoja;

C. keďže vykonávanie Agendy 2030 znamená, že hospodársky rozvoj ide

ruka v ruke so sociálnou spravodlivosťou, dobrou správou vecí verejných a dodržiavaním ľudských práv; keďže dôsledky pandémie COVID-19, nové geopolitické prostredie, stupňujúce sa konflikty, geopolitické napätie, prekročenie planetárnych medzí, rastúca závislosť od surovín a kritických nerastov, negatívne účinky zmeny klímy a straty biodiverzity a viaceré krízy v rôznych oblastiach vážne ovplyvňujú pokrok pri dosahovaní cieľov udržateľného rozvoja;

D. keďže počet ďalších ľudí, ktorí žijú v chudobe v najchudobnejších krajinách sveta, dosiahne do roku 2030 podľa odhadov 175 miliónov, vrátane 89 miliónov žien a dievčat[1]; keďže osoby so zdravotným postihnutím sú zraniteľnejšie voči chudobe v dôsledku obmedzených možností zamestnania a vzdelávania, nižších miezd a vyšších životných nákladov; keďže sú naliehavo potrebné ďalšie kolektívne opatrenia, aby sme mohli reagovať na chudobu;

E. keďže ciele udržateľného rozvoja, ktoré sú univerzálne a nedeliteľné, sa vzťahujú na všetkých aktérov vrátane občianskej spoločnosti a sociálnych partnerov, ako aj na verejný aj súkromný sektor; keďže tieto subjekty by mali byť systematicky zapájané do navrhovania a vykonávania politík súvisiacich s cieľmi udržateľného rozvoja; keďže záväzok súkromného sektora plniť ciele udržateľného rozvoja ponúka možnosť zvýšiť rozsah rozvojových opatrení a ich udržateľnosť vytváraním pracovných miest, stimulovaním hospodárskeho rastu a odstraňovaním chudoby;

F. keďže EÚ zdôraznila svoj jednoznačný záväzok plniť Agendu 2030 a jej ciele udržateľného rozvoja; keďže pokrok pri dosahovaní čiastkových cieľov udržateľného rozvoja je v jednotlivých európskych krajinách nerovnomerný a pri mnohých rozmeroch udržateľného rozvoja v poslednom desaťročí nenastal žiadny významný pokrok, pričom zvyšujúca sa miera chudoby a rastúca úroveň nerovnosti medzi krajinami a v rámci nich predstavujú hrozbu pre udržateľný rozvoj; keďže z najnovšej správy o monitorovaní pokroku 8. environmentálneho akčného programu vyplýva, že v prípade väčšiny ukazovateľov sa EÚ nedarí plniť čiastkové ciele[2]; keďže Komisia uznala, že na úrovni EÚ je potrebný väčší pokrok v súvislosti s mnohými cieľmi udržateľného rozvoja a že urýchlenie plnenia cieľov udržateľného rozvoja je naliehavejšie ako kedykoľvek predtým s osobitným zameraním na zraniteľné osoby;

G. keďže Komisia zatiaľ nevypracovala zastrešujúcu stratégiu vykonávania Agendy 2030 na úrovni EÚ ani plán financovania cieľov udržateľného rozvoja; keďže Komisia sa zaviazala, že k plneniu cieľov udržateľného rozvoja zaujme „nadrezortný“ prístup a jej pracovný

---

1 https://www.un.org/sustainabledevelopment/wp-content/uploads/2023/02/SDG-Stimulus-to-Deliver-Agenda-2030.pdf.

2 https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/monitoring-progress-towards-8th-eap-objectives.

program by mal podporovať realizáciu Agendy 2030; keďže EÚ by mala ísť príkladom pri zabezpečovaní prosperity pre súčasné a budúce generácie na celom svete;

H. keďže politické fórum na vysokej úrovni v roku 2025 bude zvolané od 14. do 23. júla 2025 pod záštitou Hospodárskej a sociálnej rady; keďže politické fórum na vysokej úrovni v roku 2025 bude zamerané na presadzovanie udržateľných, inkluzívnych riešení pre Agendu 2030 a jej ciele udržateľného rozvoja, ktoré sú vedecky podložené a založené na dôkazoch, pričom ich cieľom je, aby sa na nikoho nezabudlo; keďže sa na ňom budú do hĺbky skúmať ciele udržateľného rozvoja č. 3 (Zabezpečiť zdravý život a podporovať blahobyt pre všetkých v každom veku), č. 5 (Dosiahnuť rodovú rovnosť a posilniť postavenie všetkých žien a dievčat), č. 8 (Podporovať stabilný, inkluzívny a udržateľný hospodársky rast, plnú a produktívnu zamestnanosť a dôstojnú prácu pre všetkých), č. 14 (Zachovať a udržateľne využívať oceány, moria a morské zdroje) a č. 17 (Oživiť globálne partnerstvo pre udržateľný rozvoj);

I. keďže zdravie je nenahraditeľným základom blahobytu ľudí; keďže zdravie je stav úplnej fyzickej, duševnej a sociálnej pohody, a nie len neprítomnosť choroby alebo poruchy[1]; keďže len samotná pandémia COVID-19 zvrátila pokrok dosiahnutý za desať rokov v prípade celosvetovej úrovne strednej dĺžky života[2]; keďže neprenosné ochorenia vrátane kardiovaskulárnych ochorení, rakoviny, cukrovky, demencie a chronických ochorení dýchacích ciest sú hlavnými príčinami úmrtí na svete; keďže obavy vyvoláva aj bezpečnosť cestnej premávky;

J. keďže znečistenie ovzdušia predstavuje hlavný faktor v prípade neprenosných ochorení a je zodpovedné za takmer 7 miliónov úmrtí na svete, pričom k viac ako 9 z 10 úmrtí dochádza v krajinách s nižšími a strednými príjmami; keďže na úrovni EÚ je znečistenie ovzdušia napriek dosiahnutému pokroku naďalej najväčším environmentálnym zdravotným rizikom, ktoré každoročne spôsobuje státisíce predčasných úmrtí;

K. keďže rodová rovnosť má zásadný význam pre spravodlivý, inkluzívny a udržateľný rozvoj; keďže napriek určitému pokroku pretrvávajú výrazné nerovnosti; keďže posilnenie práv žien, posilnenie postavenia žien a dievčat, spochybnenie predpojatých sociálnych noriem, odstránenie škodlivých praktík a boj proti diskriminácii sú potrebné na podporu cieľa udržateľného rozvoja č. 5;

L. keďže ochrana pracovných práv slabne a príjmová nerovnosť sa zvyšuje; keďže celosvetový nedostatok pracovných miest v roku 2024 dosiahol 402 miliónov, zatiaľ čo extrémne formy chudoby

---

1 https://apps.who.int/gb/bd/PDF/bd47/EN/constitution-en.pdf?ua=1.

2 https://www.who.int/news/item/24-05-2024-covid-19-eliminated-a-decade-of-progress-in-global-level-of-life-expectancy.

pracujúcich postihujú 240 miliónov pracovníkov na celom svete[1]; keďže miera nezamestnanosti je vyššia v prípade žien a mladých ľudí; keďže viac ako jeden z piatich mladých ľudí nie je zamestnaný, ani nie je v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy[2];

M. keďže oceán pokrýva viac ako 70 % povrchu našej planéty a predstavuje jej najväčší ekosystém; keďže oceán zohráva kľúčovú úlohu ako regulátor klímy, umožňuje hospodársku činnosť a poskytuje živobytie viac ako 3 miliardám ľudí; keďže oceán je najväčším spojencom na svete v boji proti zmene klímy, pretože produkuje 50 % svetového kyslíka, absorbuje 25 % všetkých emisií oxidu uhličitého a zachytáva 90 % prebytočného tepla, ktoré tieto emisie vytvárajú, no jeho absorpčná kapacita sa znižuje; keďže 40 % oceánov je výrazne postihnutých znečistením, vyčerpaním rybolovných zdrojov, stratou pobrežných biotopov a inými ľudskými činnosťami; keďže generálny tajomník OSN vyhlásil na konferencii OSN o oceánoch v roku 2022 „núdzový stav oceánov“; keďže inkluzívna správa oceánov by okrem iného mala byť založená na ľudských právach a sociálne spravodlivá a mala by posilňovať rodovú rovnosť;

N. keďže ročná medzera v investíciách potrebných na dosiahnutie cieľov udržateľného rozvoja v súčasnosti predstavuje 4 bilióny USD; keďže toky priamych zahraničných investícií do rozvojových krajín sa znížili, zatiaľ čo zisky z remitencií a oficiálnej rozvojovej pomoci (ODA) boli mierne[3];

O. keďže nedostatok financovania je významnou prekážkou pri dosahovaní výsledkov v oblasti rodovej rovnosti; keďže rodová rovnosť má zásadný význam pre plnenie sľubov v oblasti udržateľnosti, prosperity, sociálnej spravodlivosti, mieru a ľudského pokroku; keďže zmysluplné a trvalé finančné záväzky a posilnenie rozpočtových procesov majú zásadný význam pre podporu vykonávania právnych predpisov, politík a rodovo responzívnych služieb s cieľom presadzovať rodovú rovnosť vo všetkých čiastkových cieľoch v rámci udržateľného rozvoja 5[4];

P. keďže po desaťročí rýchlej akumulácie dlhu sú úrovne dlhu krajín s nízkymi, strednými a vysokými príjmami naďalej na bezprecedentne vysokej úrovni, čo obmedzuje ich schopnosť investovať do dosahovania cieľov udržateľného rozvoja a účinného riešenia výziev v oblasti klímy; keďže približne 60 % krajín s nízkymi príjmami je

---

1 https://www.ilo.org/sites/default/files/2025-01/WESO25_Trends_Report_EN.pdf.

2 https://www.ilo.org/resource/news/number-youth-not-employment-education-or-training-neet-cause-concern.

3 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/Goal-17/.

4 https://equalmeasures2030.org/wp-content/uploads/2024/09/EM2030_2024_SDG_Gender_Index_EN_digital.pdf.

vystavených vysokému riziku dlhovej tiesne alebo sa v nej už nachádza[1]; keďže existujúci fiškálny priestor vo vysoko zadlžených rozvojových krajinách sa ešte viac zmenšuje v dôsledku vonkajších otrasov, ako sú prírodné katastrofy, rôzne aspekty riadenia dlhu, vyššie náklady na prijaté úvery a pôžičky a absencia priaznivého medzinárodného prostredia pre mobilizáciu domácich zdrojov;

Q. keďže nezákonné finančné toky, narúšanie základu dane, presun ziskov a korupcia viedli ku globálnemu poklesu príjmov a predstavujú ďalšiu významnú prekážku udržateľného rozvoja; keďže na riešenie týchto výziev je potrebná ďalšia medzinárodná daňová spolupráca a pravidlá;

R. keďže EÚ a jej členské štáty sú najväčším darcom pre rozvojové krajiny a poskytujú približne 42 % celkovej oficiálnej rozvojovej pomoci; keďže EÚ si stanovila cieľ kolektívne poskytovať oficiálnu rozvojovú pomoc vo výške 0,7 % svojho hrubého národného dôchodku (HND); keďže kolektívna ODA EÚ v roku 2023 predstavovala 0,57 % HND, pričom len štyri členské štáty splnili dohodnutý cieľ a niekoľko ďalších členských štátov vykonalo doteraz najväčšie škrty svojich prostriedkov na ODA; keďže v záujme dosiahnutia dohodnutého cieľa by rozpočet EÚ na ODA mal v nasledujúcom viacročnom finančnom rámci predstavovať odhadom minimálne 200 miliárd EUR; keďže stratégia Global Gateway je strategický nástroj a má potenciál umožniť napredovanie celého radu vzájomne prepojených cieľov udržateľného rozvoja, najmä prostredníctvom medzinárodných partnerstiev a investícií do dopravy, energetiky, digitálnej infraštruktúry, zdravotníctva a vzdelávania;

S. keďže politický záväzok EÚ týkajúci sa súdržnosti politík v záujme rozvoja bol opätovne potvrdený v novom Európskom konsenze o rozvoji z roku 2017, v ktorom bola súdržnosť politík v záujme rozvoja označená za zásadný prvok stratégie EÚ na dosiahnutie cieľov udržateľného rozvoja a významný príspevok k širšiemu cieľu súdržnosti politík v záujme udržateľného rozvoja (PCSD); keďže PCSD je prístup, ktorý integruje hospodársky, sociálny a environmentálny rozmer udržateľného rozvoja vo všetkých fázach tvorby domácej a medzinárodnej politiky;

T. keďže nová vláda USA prijala niekoľko hlboko znepokojujúcich a škodlivých rozhodnutí v oblasti medzinárodnej rozvojovej a humanitárnej pomoci, a to najmä pozastavenie 83 % financovania programov Agentúry USA pre medzinárodný rozvoj (USAID); keďže sa odhaduje, že tým sú dotknuté zmluvy o zahraničnej pomoci v hodnote 54 miliárd USD; keďže pozastavenie financovania USAID a škrty globálnej pomoci, ktoré urobilo niekoľko členských štátov, budú mať dlhodobé dôsledky pre svetový rozvojový program a dosahovanie cieľov udržateľného rozvoja;

---

1 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/Goal-17/.

Súčasný stav

1. opätovne potvrdzuje svoje pevné a neochvejné odhodlanie zabezpečiť úplné a rýchle vykonávanie a plnenie všetkých cieľov udržateľného rozvoja, ich čiastkových cieľov a Agendy 2030 ako celok, najmä vzhľadom na zhoršujúce sa geopolitické, sociálne, hospodárske a environmentálne prostredie; opätovne potvrdzuje svoje pevné odhodlanie presadzovať Pakt pre budúcnosť, ktorý je kľúčovým krokom k oživeniu OSN a dosiahnutiu cieľov udržateľného rozvoja;

2. vyjadruje poľutovanie nad tým, že globálne spoločenstvo výrazne zaostáva, pokiaľ ide o realizáciu Agendy 2030 a dosiahnutie čiastkových cieľov udržateľného rozvoja; uznáva vzájomnú prepojenosť a závislosť 17 cieľov udržateľného rozvoja a uznáva, že plnenie Agendy do roku 2030 aj neskôr si bude vyžadovať rozsiahle a urýchlené opatrenia v rámci všetkých cieľov udržateľného rozvoja; zdôrazňuje, že ničivé účinky pandémie COVID-19, stupňujúce sa konflikty, geopolitické napätie, sociálne, zdravotné a humanitárne núdzové situácie a zrýchľujúce sa negatívne účinky zmeny klímy predstavujú významné prekážky pri dosahovaní čiastkových cieľov udržateľného rozvoja a že na pokrytie skutočných potrieb je potrebné väčšie úsilie všetkých aktérov;

3. uznáva, že oneskorenie pri dosahovaní cieľov udržateľného rozvoja zhoršujú výrazné rozdiely v pokroku medzi rôznymi skupinami krajín, najmä v najchudobnejších a najzraniteľnejších krajinách a regiónoch; zdôrazňuje, že súčasný nerovnomerný pokrok sa zhoršuje v dôsledku pozastavenia financovania USAID a škrtov členských štátov EÚ v rozpočtoch na globálnu pomoc a iných krajín OECD; zdôrazňuje, že je potrebné naďalej klásť silný dôraz na rozvojovú spoluprácu, aby sa svetu začalo dariť dosahovať ciele udržateľného rozvoja;

4. zdôrazňuje, že príslušné politiky na dosiahnutie cieľov udržateľného rozvoja v krajinách s nízkymi a strednými príjmami sú do veľkej miery obmedzené vysokými úrovňami dlhu a vysokým bremenom dlhovej služby; poukazuje tiež na obmedzenia globálnej finančnej architektúry a nedostatočnej medzinárodnej podpory; zdôrazňuje, že tieto krajiny naliehavo potrebujú viac finančných zdrojov a väčší fiškálny priestor na uľahčenie oveľa väčších investícií do cieľov udržateľného rozvoja; zdôrazňuje potrebu globálnej spolupráce na reforme globálnej finančnej štruktúry, najmä vzhľadom na 4. Medzinárodnú konferenciu o financovaní rozvoja, ktorá sa konala od 30. júna do 3. júla 2025 v Seville;

5. zdôrazňuje naliehavú potrebu medzinárodnej spolupráce a rozhodných transformačných opatrení, aby naše spoločnosti a hospodárstva pevne napredovali na ceste k dosiahnutiu cieľov udržateľného rozvoja a riešeniu trojitej planetárnej krízy týkajúcej sa zmeny klímy, straty biodiverzity a znečistenia; zdôrazňuje, že ciele udržateľného rozvoja by sa mali dosiahnuť spravodlivým spôsobom,

pričom treba rešpektovať planetárne medze; zdôrazňuje, že sociálna udržateľnosť vrátane znižovania globálnych nerovností, zabezpečenia prístupu k základným službám a podpory sociálneho začlenenia by sa mala začleniť do všetkých snáh o plnenie cieľov udržateľného rozvoja;

6. víta ako prvý krok najnovšiu verziu Bridgetownskej iniciatívy, pokiaľ ide o opatrenia v oblasti klímy, ktorá vyzýva na mobilizáciu ďalších 500 miliárd USD ročne na zmiernenie zmeny klímy a adaptáciu na ňu v rozvojových krajinách; pripomína však, že je to ešte stále menej, ako je potrebné; preto naliehavo vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby sa usilovali o poskytnutie ďalších 1,3 bilióna USD ročne na zmiernenie zmeny klímy a adaptáciu na ňu, ako aj na straty a škody, a to prostredníctvom verejných zvýhodnených nástrojov a nástrojov, ktoré nevytvárajú dlh, v súlade s plánom Baku – Belém („Baku to Belem Roadmap“) dohodnutým na konferencii COP 29;

7. opakuje, že medzinárodná spolupráca je základnou podmienkou, aby svet dosiahol pokrok v plnení cieľov udržateľného rozvoja do roku 2030 a neskôr, a že takáto spolupráca by sa mala prednostne zamerať na posilňovanie odolnosti, stability a autonómie partnerských krajín, najmä v Afrike, podporovaním príležitostí na hospodársky a ľudský rozvoj a preorientovaním sa na kľúčové priority, ako sú výživa, zdravotná starostlivosť a vzdelávanie; zdôrazňuje, že napriek ťažkostiam, ktoré vyplývajú zo súčasnej geopolitickej situácie, by sa mala venovať osobitná pozornosť regiónom a komunitám, ktoré najviac zaostávajú, aby sa zabezpečilo, že sa na nikoho nezabudne; varuje, že dôsledky nečinnosti alebo ďalšieho oneskorenia by v prvom rade znášali najzraniteľnejšie osoby, ale nepriaznivo by ovplyvnili aj svet ako celok;

8. zdôrazňuje význam nepretržitého prístupu ku kvalitným údajom o klíme a životnom prostredí a plnenia medzinárodných oznamovacích povinností pri tvorbe politiky založenej na vedeckých poznatkoch a dôkazoch; so znepokojením konštatuje, že nedávny geopolitický vývoj poukazuje na zraniteľné miesta v globálnej klimatickej infraštruktúre; okrem toho zdôrazňuje potrebu intenzívnejšej spolupráce medzi inštitúciami EÚ a globálnymi inštitúciami, IPCC a OSN, aby sa zabezpečilo, že politiky EÚ aj globálne politiky budú naďalej založené na najnovších vedeckých poznatkoch o klíme;

9. uznáva význam stratégií jednotlivých krajín v oblasti udržateľného rozvoja pre vykonávanie cieľov udržateľného rozvoja; uznáva, že prístupy k udržateľnému rozvoju by mali byť prispôsobené konkrétnym miestnym podmienkam; v tejto súvislosti zdôrazňuje významnú úlohu miestnych a regionálnych orgánov pri vymedzovaní, vykonávaní a monitorovaní miestnych opatrení a stratégií, ktoré prispievajú k celosvetovému dosiahnutiu cieľov udržateľného rozvoja; okrem toho zdôrazňuje, že účinné vykonávanie cieľov udržateľného rozvoja si vyžaduje zapojenie širokého spektra zainteresovaných strán, silnejšie sociálne a inštitucionálne partnerstvá, verejné a

súkromné investície, spoluprácu a spoločnú zodpovednosť verejných aktérov, väčšie zapojenie ľudí, primerané vzdelávanie a širšiu interakciu medzi verejným a súkromným sektorom, vedou a občianskou spoločnosťou;

10. zdôrazňuje, že vedúce postavenie EÚ pri globálnom vykonávaní cieľov udržateľného rozvoja má naďalej kľúčový význam, najmä vzhľadom na viaceré geopolitické výzvy a prebiehajúce krízy; zdôrazňuje, že EÚ a jej členské štáty by mali prevziať výraznejšiu vedúcu úlohu pri koordinácii celosvetového úsilia o zvrátenie stagnácie alebo regresie a o uľahčenie a urýchlenie dosahovania cieľov udržateľného rozvoja a zároveň zostať spoľahlivým partnerom pri poskytovaní účinnej a udržateľnej pomoci; zdôrazňuje dôležitú úlohu Európskej zelenej dohody pri vykonávaní a dosahovaní cieľov udržateľného rozvoja;

11. zdôrazňuje potrebu mobilizovať primerané finančné zdroje na transformácie súvisiace s cieľmi udržateľného rozvoja a podporovať súdržnosť politík a inkluzívnosť na všetkých úrovniach riadenia, a to uprednostňovaním začleňovania cieľov udržateľného rozvoja do tvorby politík a posúdení vplyvu, ktoré robí Komisia;

12. vyzýva inštitúcie EÚ, aby splnili svoje dlhodobé záväzky uplatňovať hľadisko rodovej rovnosti a prierezovú perspektívu vo všetkých politikách a financovaní EÚ; vyjadruje poľutovanie nad tým, že krajinám stále chýba 44 % údajov potrebných na sledovanie cieľa udržateľného rozvoja č. 5 a že viac ako 80 % krajín nemá k dispozícii údaje týkajúce sa aspoň jedného čiastkového cieľa v rámci cieľa udržateľného rozvoja č. 5[1]; zdôrazňuje preto potrebu posilniť národné štatistické úrady a zlepšiť ich globálnu koordináciu a spoluprácu s cieľom zabezpečiť informovanú tvorbu politík a odstrániť zostávajúce rozdiely v údajoch v oblasti rodovej rovnosti;

13. zdôrazňuje významnú úlohu OSN a výročného politického fóra na vysokej úrovni pri monitorovaní a preskúmaní vykonávania Agendy 2030 a cieľov udržateľného rozvoja; domnieva sa, že politické fórum na vysokej úrovni v roku 2025 by sa malo využiť ako príležitosť na poskytnutie politického usmernenia na vysokej úrovni a nového impulzu pre intenzívnejšie úsilie a urýchlené opatrenia na dosiahnutie cieľov udržateľného rozvoja do roku 2030;

Ciele udržateľného rozvoja, ktoré sú predmetom hĺbkového preskúmania na politickom fóre na vysokej úrovni v roku 2025

Cieľ 3: Zabezpečiť zdravý život a podporovať blahobyt pre všetkých v

---

1 https://equalmeasures2030.org/wp-content/uploads/2024/09/EM2030_2024_SDG_Gender_Index_EN_digital.pdf.

každom veku

14. vyjadruje poľutovanie nad minimálnym alebo miernym pokrokom pri plnení väčšiny čiastkových cieľov v rámci cieľa udržateľného rozvoja č. 3 a nad spomaľujúcim sa tempom zaznamenaným od roku 2015 vo viacerých kľúčových oblastiach; so znepokojením konštatuje, že menej ako 10 % čiastkových cieľov v rámci cieľa udržateľného rozvoja č. 3 je na dobrej ceste a že do roku 2030 sa pravdepodobne splní menej ako jedna tretina; je veľmi znepokojený tým, že EÚ zaznamenala aj zhoršenie v približne polovici ukazovateľov, ktoré Eurostat analyzoval vo svojej správe z júna 2024;

15. je veľmi znepokojený tým, že pokrok smerom k všeobecne dostupnej zdravotnej starostlivosti sa spomalil a takmer polovica svetovej populácie zostala bez prístupu k základným zdravotníckym službám; je veľmi znepokojený tým, že pre nedostatočnú zdravotnú starostlivosť majú 2 miliardy ľudí finančné ťažkosti v dôsledku nákladov na zdravotnú starostlivosť[1];

16. zdôrazňuje, že systémy zdravotnej starostlivosti čelia zvýšenému tlaku v dôsledku starnutia svetovej populácie, nízkej kvality infraštruktúry zdravotnej starostlivosti a celosvetového nedostatku zdravotníckych pracovníkov, a pripomína, že pokrok smerom k všeobecne dostupnej zdravotnej starostlivosti si vyžaduje, aby sa tieto problémy riešili; zdôrazňuje výrazné rozdiely na celom svete, pokiaľ ide o primeraný počet zdravotníckych pracovníkov, pričom krajiny s nízkymi príjmami majú ich najnižšiu hustotu a rozdelenie; konštatuje, že v 54 krajinách, väčšinou v krajinách s vysokými príjmami, je potrebných ďalších 1,8 milióna zdravotníckych pracovníkov, aby sa zachovala ich súčasná vekovo štandardizovaná hustota[2]; zdôrazňuje zraniteľnosť zdravotníckych pracovníkov, ktorí čelia vyššiemu pracovnému zaťaženiu, vyhoreniu a problémom s duševným zdravím; odporúča cielenú podporu, odbornú prípravu a ochranné opatrenia na ochranu odborníkov v prvej línii a posilnenie kapacít reakcie na núdzové zdravotné situácie;

17. zdôrazňuje, že viacnásobné a vzájomne prepojené krízy, negatívny vplyv zmeny klímy a straty biodiverzity na zdravie, hospodárska nestabilita, chudoba, pretrvávajúce nerovnosti, najmä medzi zraniteľnými skupinami obyvateľstva a regiónmi, a čoraz obmedzenejšie zdroje predstavujú napriek rastúcemu dopytu po zdravotníckych službách riziko zhoršenia zdravotnej krízy, narušenia globálnej zdravotnej bezpečnosti a ďalšieho brzdenia pokroku pri dosahovaní čiastkových cieľov v rámci cieľa udržateľného rozvoja č. 3;

---

1 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf.

2 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf.

18. vyjadruje poľutovanie nad ničivým vplyvom pandémie COVID-19 na globálne zdravie a pokrok pri dosahovaní čiastkových cieľov v rámci cieľa udržateľného rozvoja č. 3; zdôrazňuje, že pandémia COVID-19 odhalila rozsiahle dlhodobé nedostatky v systémoch zdravotnej starostlivosti a zdôraznila význam zvýšenia pripravenosti na krízy, kapacity reakcie na krízy a odolnosti systémov zdravotnej starostlivosti; zdôrazňuje, že ohrozenia zdravia nepoznajú hranice a miestna núdzová situácia v oblasti zdravia môže rýchlo eskalovať tak, že vyústi do globálnej pandémie, čo si vyžaduje koordinovanú globálnu reakciu a posilnenú medzinárodnú spoluprácu prostredníctvom silných multilaterálnych zdravotníckych inštitúcií, najmä Svetovej zdravotníckej organizácie;

19. vyjadruje hlboké poľutovanie nad rozhodnutím USA vystúpiť zo Svetovej zdravotníckej organizácie a zrušenie zdravotníckych programov v rámci USAID; zdôrazňuje, že toto rozhodnutie bude mať vážny dosah na životy ľudí a prístup k službám zdravotnej starostlivosti v celosvetovom rozsahu, odhalí a prehĺbi nedostatky v globálnych zdravotníckych systémoch, zvýši rozdiely v zdravotnej starostlivosti a vyvinie tlak na zdroje, čo bude mať dlhodobé dôsledky pre globálnu zdravotnú bezpečnosť a odolnosť; zdôrazňuje, že vystúpenie USA výrazne sťaží pokrok pri dosahovaní cieľa udržateľného rozvoja č. 3 tým, že zníži kapacity na monitorovanie zdravotných hrozieb, ako aj medzinárodnú koordináciu, zdroje a vedúce postavenie pri riešení zdravotných kríz a podpore spravodlivého prístupu k zdraviu pre všetkých; vyzýva USA, aby prehodnotili svoje rozhodnutie vystúpiť z WHO;

20. konštatuje, že úsilie v boji proti prenosným ochoreniam, ako sú HIV/AIDS, tuberkulóza, malária a zanedbávané tropické choroby, viedlo v posledných desaťročiach k významnému pokroku; vyjadruje však znepokojenie nad zvýšeným počtom prípadov malárie a tuberkulózy a nad skutočnosťou, že napriek dosiahnutým úspechom stále pretrvávajú nerovnosti a naďalej sa objavujú hrozby, v dôsledku čoho je mnoho obyvateľov zraniteľných a celosvetové úsilie je oslabené; vyjadruje hlboké poľutovanie nad tým, že prerušenie programov týkajúcich sa HIV/AIDS by mohlo zvrátiť 20-ročný pokrok, čo by mohlo spôsobiť viac ako 10 miliónov ďalších prípadov HIV/AIDS a troch miliónov úmrtí[1]; vyzýva na účinnejšie vykonávanie politík a programov na ďalšie zníženie miery prenosu a zlepšenie prístupu k liečbe a prevencii, najmä v menej rozvinutých krajinách;

21. konštatuje, že zanedbávané tropické choroby naďalej postihujú miliardy ľudí, pričom v mnohých krajinách neexistuje primeraný prístup k liečbe, čo poukazuje na naliehavú potrebu posilniť kapacity EÚ a jej partnerov v oblasti prevencie, pripravenosti a reakcie, najmä na globálnom Juhu, aby sa zabezpečilo, že prínosy celosvetového úsilia sa dostanú ku každému; požaduje stimuly na podporu výskumu

---

1 https://www.who.int/director-general/speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-media-briefing-17-march-2025.

a vývoja liekov zameraných na tropické choroby; vyzýva EÚ, aby prijala proaktívne opatrenia na podporu inovácií a urýchlenie dostupnosti liekov;

22. so znepokojením konštatuje, že napriek zlepšeniu kvalifikovanej pôrodnej asistencie a celosvetovému zníženiu úmrtnosti novorodencov a detí do 5 rokov je globálna miera úmrtnosti matiek od roku 2015 takmer nezmenená; poukazuje na výrazné rozdiely medzi krajinami s nízkymi príjmami a krajinami s vysokými príjmami a na neutešenú situáciu v nestabilných krajinách, pre ktoré bol vyhlásený vysoký alebo veľmi vysoký stupeň pohotovosti; požaduje rozhodné opatrenia vo všetkých členských štátoch a v rámci vonkajších politík EÚ s cieľom dosiahnuť významný pokrok pri plnení cieľa, a to znížiť do roku 2030 úmrtnosť matiek, zabezpečiť všeobecný prístup k službám starostlivosti o sexuálne a reprodukčné zdravie vrátane prístupu ku kvalitným službám zdravotnej starostlivosti o matky, kvalifikovanej pôrodnej starostlivosti, pohotovostnej pôrodníckej starostlivosti, komplexným predpôrodným a popôrodným službám, plánovania rodiny a legálneho umelého prerušenia tehotenstva;

23. zdôrazňuje, že zlepšenie pri znižovaní miery pôrodnosti u dospievajúcich a v prístupe k moderným metódam antikoncepcie nie sú rovnako prospešné pre všetky ženy a dievčatá; poukazuje na pretrvávajúce sociálne, hospodárske a regionálne nerovnosti, ktoré bránia rozširovaniu pozitívnych trendov; vyzýva EÚ, aby prioritne zabezpečila prístup k bezpečným a účinným metódam antikoncepcie a k legálnym službám umelého prerušenia tehotenstva vo všetkých členských štátoch a aby k tomu prispievala prostredníctvom svojich vonkajších politík; opakuje svoju výzvu, aby sa právo na bezpečné a legálne umelé prerušenie tehotenstva začlenilo do Charty základných práv EÚ;

24. pripomína, že úplná realizácia sexuálneho a reprodukčného zdravia a práv (SRZP) a zachovanie telesnej autonómie žien a dievčat majú zásadný význam pre dosiahnutie rodovej rovnosti; zdôrazňuje, že SRZP sú neoddeliteľnou súčasťou všeobecne dostupnej zdravotnej starostlivosti a majú zásadný význam pre dosiahnutie cieľa udržateľného rozvoja 3, najmä čiastkového cieľa 3.7; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila začlenenie SRZP do iniciatív a programov EÚ v oblasti všeobecne dostupnej zdravotnej starostlivosti;

25. vyjadruje poľutovanie nad tým, že pokrok pri dosahovaní deviatich globálnych dobrovoľných cieľov dohodnutých v globálnom rámci monitorovania neprenosných ochorení je pomalý a nerovnomerný; zdôrazňuje, že bez zvýšeného využívania týchto účinných intervencií polovica všetkých krajín nesplní cieľ udržateľného rozvoja do roku 2030, ktorým je znížiť o tretinu predčasnú úmrtnosť súvisiacu s neprenosnými ochoreniami; vyzýva preto na posilnené, koordinované a viacodvetvové opatrenia na prevenciu a kontrolu neprenosných

ochorení s cieľom znížiť utrpenie a predchádzať predčasnej úmrtnosti; ďalej vyzýva, aby sa uprednostňovalo vykonávanie politík „najvýhodnejších postupov“ WHO s cieľom riešiť primárne rizikové faktory neprenosných ochorení vrátane užívania tabaku, nezdravého stravovania, škodlivej konzumácie alkoholu a fyzickej nečinnosti; ďalej vyzýva na úplné vykonávanie Rámcového dohovoru Svetovej zdravotníckej organizácie o kontrole tabaku vo všetkých signatárskych krajinách;

26. vyzýva Komisiu, aby v plnej miere zosúladila normy EÚ v oblasti kvality ovzdušia s usmerneniami WHO v súlade so smernicou o kvalite okolitého ovzdušia[1]; pripomína, že udržateľné mestá a spoločenstvá, a najmä riešenie miery znečistenia ovzdušia v mestských oblastiach, sú kľúčom k podpore zdravia a blahobytu, keďže viac ako polovica svetovej populácie v súčasnosti žije v mestách;

27. požaduje posilnené, koordinované a holistické opatrenia, viacročné a prispôsobené plánovanie a značné investície na dosiahnutie všeobecne dostupnej zdravotnej starostlivosti; zdôrazňuje potrebu posilniť systémy zdravotnej starostlivosti a zdravotnícky personál, zabezpečiť spravodlivý prístup ku kvalitným službám zdravotnej starostlivosti a bezpečným, účinným a cenovo dostupným liekom a vakcínam, podporovať prevenciu a liečbu chorôb, vyvíjať inovatívne riešenia a budovať inkluzívne a odolné systémy zdravotnej starostlivosti; vyzýva tiež na prijatie opatrení na riešenie zhoršujúcich sa environmentálnych faktorov, zníženie počtu chorôb a úmrtí spôsobených nebezpečnými chemikáliami a znečistením, zníženie rizík vznikajúcich a opätovne sa objavujúcich zoonotických epidémií a pandémií a boj proti antimikrobiálnej rezistencii; zdôrazňuje potrebu podporovať organizácie sociálnej a solidárnej zdravotnej starostlivosti a riešiť sociálne determinanty zdravia a rozdiely v prístupe ku kvalitnej starostlivosti a službám vrátane služieb v oblasti sexuálneho a reprodukčného zdravia, najmä pre zraniteľné skupiny obyvateľstva, ako sú ženy a dievčatá so zdravotným postihnutím, s osobitným dôrazom na priamo postihnuté regióny a vidiecke a odľahlé komunity;

28. zdôrazňuje, že v zdravotnej politike je potrebné horizontálne programovanie a investície do pripravenosti na zdravotné hrozby a do odolných systémov verejného zdravotníctva; vyzýva na zvýšenie investícií do výskumu a vývoja vakcín a liekov na prenosné a neprenosné ochorenia, ktoré postihujú predovšetkým rozvojové krajiny, s cieľom poskytnúť prístup k cenovo dostupným základným liekom a vakcínam; vyjadruje poľutovanie nad tým, že v roku 2022 sa

---

[1] Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/2881 z 23. októbra 2024 o kvalite okolitého ovzdušia a čistejšom ovzduší v Európe (Ú. v. EÚ L, 2024/2881, 20.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2881/oj).

k život zachraňujúcim vakcínam nedostalo 20,5 milióna detí[1]; konštatuje, že prístup k vakcínam musí byť spravodlivý v záujme účinnej globálnej reakcie; naliehavo vyzýva na využívanie iniciatív, ako je Global Gateway, na uľahčenie investícií v prospech miestnej výroby liekov a zdravotníckych technológií a na predchádzanie budúcim núdzovým situáciám v oblasti zdravia posilnením kapacít na celom svete;

29. opätovne potvrdzuje svoj záväzok uplatňovať prístup „jedno zdravie“; domnieva sa, že uplatňovanie prístupu „jedno zdravie“ je kľúčom k dosiahnutiu pokroku pri plnení cieľa udržateľného rozvoja č. 3; podčiarkuje však potrebu, aby Komisia a členské štáty v plnej miere vykonávali stratégiu EÚ v oblasti globálneho zdravia, monitorovali jej vykonávanie a pravidelne podávali Európskemu parlamentu správy o dosahovaní jej cieľov;

30. pripomína, že prístup k cenovo dostupným a kvalitným liekom závisí aj od prenosu technológií a znalostí; podčiarkuje preto flexibility Dohody WTO o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva (TRIPS), ktoré boli potvrdené vo vyhlásení z Dauhy, ako legitímne politické opatrenia, ktoré môžu vlády využiť na ochranu a podporu verejného zdravia zavedením obmedzení a záruk pri presadzovaní práv duševného vlastníctva; naliehavo vyzýva EÚ, aby zabezpečila, aby jej obchodné dohody s rozvojovými krajinami plne podporovali tento cieľ;

31. zdôrazňuje, že environmentálne riziká predstavujú štvrtinu záťaže spôsobenej chorobami na celom svete[2]; pripomína, že podľa prístupu „jedno zdravie“ zdravie ľudí a zvierat závisí od zdravia planéty a že zdravé životné prostredie je univerzálnym ľudským právom a základným pilierom udržateľného rozvoja a blahobytu ľudí; víta širokú podporu na VZ OSN, pokiaľ ide o uznanie práva na čisté, zdravé a udržateľné životné prostredie za univerzálne ľudské právo,[3] a vyzýva na jeho účinnú ochranu na úrovni EÚ; zdôrazňuje, že treba zakázať najnebezpečnejšie chemikálie vrátane endokrinných disruptorov a postupne ukončiť používanie večných chemikálií (PFAS), pričom ich používanie by malo byť povolené len v prípadoch nevyhnutných pre kritické odvetvia, ako sú zdravotnícke pomôcky, lieky a výrobky potrebné na dvojakú transformáciu na klimaticky neutrálne a digitálne hospodárstvo; zdôrazňuje potrebu zakázať aj vývoz chemických pesticídov, ktoré sú v EÚ zakázané, do tretích krajín;

32. podčiarkuje rastúce zdravotné riziká v dôsledku klimatickej krízy vrátane zvýšeného výskytu chorôb súvisiacich s teplom, respiračných

---

1 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf.

2 https://www.who.int/data/gho/data/themes/public-health-and-environment.

3 https://docs.un.org/en/A/RES/76/300.

a kardiovaskulárnych chorôb a šírenia chorôb prenášaných vektormi a vodou; vyzýva na osobitné úsilie o ochranu zraniteľných skupín obyvateľstva vrátane starších osôb, detí, ľudí s už existujúcimi ochoreniami, osôb so zdravotným postihnutím a komunít s nízkymi príjmami, ktoré čelia neprimeraným zdravotným rizikám súvisiacim s klímou; naliehavo požaduje vykonávanie lokálnych akčných plánov pre teplo a poskytovanie prístupných úkrytov, ako aj cielené poskytovanie pomoci počas extrémnych poveternostných javov;

33. zdôrazňuje navyše, že extrémne poveternostné javy narúšajú infraštruktúru zdravotnej starostlivosti, dodávky energie a dodávateľské reťazce, čím ohrozujú prístup ku kritickej zdravotnej starostlivosti a liečbe; podčiarkuje naliehavú potrebu investovať do systémov zdravotnej starostlivosti odolných voči zmene klímy vrátane infraštruktúry odolnej voči katastrofám, obnoviteľných zdrojov energie v zdravotníckych zariadeniach a spoľahlivých vodovodných a sanitačných systémov; vyzýva na integráciu systémov včasného varovania, mobilných zdravotníckych jednotiek a decentralizovaných komunitných modelov zdravotnej starostlivosti s cieľom zabezpečiť kontinuitu starostlivosti v núdzových situáciách v oblasti klímy; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby začlenili odolnosť proti zmene klímy do všetkých politík v oblasti verejného zdravia a vnútroštátnych stratégií v oblasti zdravia; nabáda na používanie ukazovateľov zosúladených s cieľmi udržateľného rozvoja na monitorovanie vplyvov zmeny klímy na zdravie a na usmernenie adaptačných stratégií na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni;

Cieľ 5: Dosiahnuť rodovú rovnosť a posilňovať postavenie všetkých žien a dievčat

34. vyjadruje vážne znepokojenie nad pomalým napredovaním k rodovej rovnosti s tým, že väčšina ukazovateľov je ďaleko od splnenia, pričom aj s ohľadom na prijaté opatrenia, ktoré zmenšujú občiansky priestor pre obhajcov práv žien, hrozí ďalšie zhoršenie situácie v oblasti rodovej rovnosti a práv žien; domnieva sa, že škrty v oblasti rozvojovej pomoci už majú negatívny vplyv na posilňovanie postavenia žien a rodovú rovnosť; opätovne potvrdzuje rodovú rovnosť ako samostatný cieľ i katalyzátor pokroku pri plnení ostatných cieľov udržateľného rozvoja; požaduje rozhodné líderstvo EÚ na medzinárodnej úrovni pri presadzovaní rodovej rovnosti a práv žien prostredníctvom politík a finančnej pomoci;

35. vyzýva na urýchlené, cielené opatrenia na ukončenie všetkých foriem násilia a obťažovania voči ženám a dievčatám vrátane sexuálneho a rodovo motivovaného násilia a rodovo motivovaného násilia páchaného za pomoci technológií a na ukončenie škodlivých praktík, ako sú detské, skoré a nútené manželstvá, násilie založené na cti, sterilizácie a mrzačenie ženských pohlavných orgánov; pripomína, že viac ako 230 miliónov dievčat a žien bolo vystavených mrzačeniu

ženských pohlavných orgánov[1], a vyjadruje hlboké poľutovanie nad tým, že podľa nových odhadov sa počet prípadov v porovnaní s rokom 2016 zvýšil o 30 miliónov[2]; je naďalej vážne znepokojený vysokou celosvetovou mierou úmrtnosti matiek, najmä v krajinách s nízkymi a strednými príjmami; zdôrazňuje, že znásilňovanie je naďalej jedným z najrozšírenejších prípadov porušovania ľudských práv, a vyzýva na zavedenie spoločného vymedzenia znásilnenia na základe chýbajúceho súhlasu; zdôrazňuje, že ciele udržateľného rozvoja 5 musia zohrávať dôležitú úlohu aj vo vzťahoch EÚ s inými krajinami;

36. zdôrazňuje, že zmena klímy neúmerne postihuje ženy, najmä v najmenej rozvinutých krajinách a vidieckych oblastiach; podčiarkuje, že neúmerný vplyv zmeny klímy špecificky ohrozuje ich životytie, zdravie a bezpečnosť, a to aj tým, že zvyšuje potravinovú neistotu a neistotu v oblasti vody, väčšmi ich vystavuje rodovo motivovanému násiliu v prípade vysídľovania a migrácie spôsobených klímou a zvyšuje hospodársku nestabilitu v dôsledku závislosti od odvetví citlivých na klímu; zdôrazňuje, že štyri z piatich osôb vysídlených v dôsledku klimatickej krízy sú ženy a dievčatá[3]; žiada, aby akčné plány v oblasti klímy zahŕňali podporu pre ženy a ich účasť na rozhodovacom procese v oblasti klímy na všetkých úrovniach; vyzýva na posilnenie systémov zdravotnej starostlivosti s cieľom zamerať sa na ochorenia súvisiace s klímou, ktoré postihujú ženy, a podporovať vzdelávanie o adaptácii na zmenu klímy; s potešením očakáva nový akčný plán pre rodovú rovnosť v súlade s UNFCCC; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby prevzali vedúcu úlohu pri prijímaní nového ambiciózneho a účinného akčného plánu pre rodovú rovnosť na konferencii COP30;

37. vyjadruje poľutovanie nad tým, že sexuálne a reprodukčné práva žien sú celosvetovo naďalej obmedzované, a zdôrazňuje, že je dôležité zaoberať sa prekážkami, ktoré ženám bránia prijímať rozhodnutia o antikoncepcii, prístupe k zdravotnej starostlivosti a súhlase so sexuálnou aktivitou, pričom uznáva, že sociálno-ekonomické faktory, vzdelávanie a geografická poloha významne ovplyvňujú schopnosť žien uplatňovať tieto práva; pripomína záväzok EÚ podporovať, chrániť a uplatňovať právo každého jednotlivca na úplnú kontrolu nad otázkami súvisiacimi s jeho sexualitou a sexuálnymi a reprodukčnými právami a slobodné rozhodovanie sa o týchto otázkach bez diskriminácie, nátlaku a násilia; varuje, že čiastkové ciele stanovené v rámci cieľa udržateľného rozvoja č. 5 sa

---

1 https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/female-genital-mutilation.

2 https://www.unicef.org/press-releases/over-230-million-girls-and-women-alive-today-have-been-subjected-female-genital.

3 https://www.un.org/en/climatechange/science/climate-issues/women#:~:text=When%20extreme%20weather%20disasters%20strike%2C%20women%20and,of%20climate%20change%20are%20women%20and%20girls.

nedosiahnu, ak sa v EÚ a na celom svete nezaručí všeobecný prístup k sexuálnemu a reprodukčnému zdraviu a reprodukčným právam, a vyzýva EÚ, aby túto otázku stanovila ako prioritu v politike a financovaní a zakotvila právo na legálne a bezpečné umelé prerušenie tehotenstva v Charte základných práv EÚ; opakuje, že všetky ženy musia mať prístup k službám starostlivosti o sexuálne a reprodukčné zdravie, a to aj na účely plánovania rodiny, ako aj k informáciám a vzdelávaniu v tejto oblasti a požaduje začlenenie reprodukčného zdravia do národných stratégií a programov; vyzýva na zvýšenie investícií do týchto oblastí s cieľom zabezpečiť prístup ku komplexným a nediskriminačným službám;

38. vyzýva na ďalšie financovanie programov zameraných na podporu práv žien a posilňovanie ich postavenia a nezávislosti a boj proti všetkým formám rodovo motivovaného násilia; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, aby 85 % všetkých nových vonkajších činností zahŕňalo rodovú rovnosť ako významný alebo hlavný cieľ a aby sa 20 % oficiálnej rozvojovej pomoci v každej krajine vyčlenilo na programy s rodovou rovnosťou ako jedným z hlavných cieľov; okrem toho vyzýva Komisiu, aby zabezpečila systematické vykonávanie dôsledných rodových analýz, zberu údajov rozčlenených podľa pohlavia, rodového rozpočtovania a posúdení vplyvu na rodovú rovnosť;

39. vyjadruje poľutovanie nad tým, že pomoc darcov Výboru OECD pre rozvojovú pomoc (DAC) v oblasti rodovej rovnosti v roku 2022 klesla, a to po prvý raz po desaťročí rastu[1]; konštatuje, že len 4 % oficiálnej rozvojovej pomoci, ktorá bola k dispozícii na pridelenie, boli zamerané na rodovú rovnosť ako hlavný cieľ[2]; zdôrazňuje, že treba nájsť nové zdroje, aby sa obnovil postup k dosiahnutiu rodovej rovnosti; vyjadruje poľutovanie nad tým, že od prijatia akčného plánu GAP III len 3,8 % všetkých rodovo responzívnych/cielených opatrení má rodovú rovnosť ako hlavný cieľ, čo zaostáva za cieľom 5 % stanoveným v nariadení o NDICI[3]: vyzýva členské štáty a Komisiu, aby podstatne zvýšili počet opatrení EÚ, ktorých hlavným cieľom je podpora rodovej rovnosti; vyzýva EÚ, aby zvýšila financovanie multilaterálnych fondov v oblasti rodovej rovnosti, akým je napríklad OSN Ženy, a sexuálneho a reprodukčného zdravie, ako sú Populačný fond OSN a Globálny fond na boj proti AIDS tuberkulóze a malárii;

---

1 https://www.oecd.org/en/publications/development-finance-for-gender-equality-2024_e340afbf-en.html.

2 https://www.oecd.org/en/publications/development-finance-for-gender-equality-2024_e340afbf-en.html.

3 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/947 z 9. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa, mení a zrušuje rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 466/2014/EÚ a zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1601 a nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 480/2009 (Ú. v. EÚ L 209, 14.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj).

40. pripomína, že ženy vo všeobecnosti vykonávajú väčšinu neplatenej práce v domácnosti a opatrovateľskej práce, čo je neprimeranou záťažou pre domácnosti s nižšími príjmami a prispieva k chudobe, nerovnosti a neistým životným podmienkam a obmedzuje účasť žien na trhu práce; vyzýva na väčšie presadzovanie práva každej ženy na zosúladenie jej pracovného a súkromného života na základe spoločnej zodpovednosti a pracovných podmienok, ktoré uľahčujú zladenie súkromného, rodinného a pracovného života; vyzýva na urýchlenie úsilia o odstránenie rozdielov v odmeňovaní žien a mužov, či už ide o mzdu alebo dôchodok, a to aj v ekonomike starostlivosti, ako aj o vyriešenie horizontálnej a vertikálnej segregácie na trhu práce; okrem toho vyzýva na úsilie zabezpečiť plnú, rovnocennú a zmysluplnú účasť a líderstvo žien v rozhodovacích úlohách a príležitostiach vo verejnom a súkromnom sektore, a to aj vo všetkých aspektoch mieru a bezpečnosti; vyzýva na väčšiu podporu účasti žien vo vede, technológii, inžinierstve a matematike;

41. uznáva naliehavú potrebu reagovať na negatívne trendy brániace pokroku v rodovej rovnosti v EÚ vrátane rodovo motivovaného násilia a na prevládajúci sexistický politický diskurz; v tejto súvislosti víta Plán pre práva žien Komisie ako kompas pre budúcu činnosť EÚ v tejto oblasti v rámci Únie i mimo nej a vypracovanie novej stratégie pre rodovú rovnosť od roku 2026; zdôrazňuje, že tento plán by mal podporovať vykonávanie legislatívnych a nelegislatívnych opatrení na dosiahnutie väčšieho pokroku a zodpovednosti v súvislosti s cieľom udržateľného rozvoja č. 5 a vyzýva na väčšie zapojenie členských štátov; naliehavo vyzýva na komplexný prístup k riešeniu sexuálnych a reprodukčných služieb, prierezovej diskriminácie a ochrany zraniteľných žien;

42. vyjadruje hlboké poľutovanie nad rastúcimi neodôvodnenými útokmi na organizácie občianskej spoločnosti, najmä organizácie pre práva žien, v EÚ aj na celom svete; zdôrazňuje, že treba vytvoriť mechanizmus ochrany obhajcov ľudských práv v EÚ s osobitnou pozornosťou venovanou ženám, osobám LGBTIQ+ a obhajcom ľudských práv v oblasti sexuálneho a reprodukčného zdravia a práv (SRZP); vyzýva na plné vykonávanie politík rodovej rovnosti (akčný plán pre rodovú rovnosť, stratégia pre rodovú rovnosť) vrátane ich zložiek týkajúcich sa SRZP a trvá na tom, že musí byť podporené primeraným financovaním, a to aj pre organizácie pre práva žien a SRZP, ako aj informáciami o plánovaní rodiny, cenovo dostupnej antikoncepcii, bezplatnom, bezpečnom a legálnom umelom prerušení tehotenstva a zdravotnej starostlivosti o matky; zdôrazňuje, že organizácie pre práva žien sú naďalej systematicky podfinancované a prijímajú menej ako 1 % celosvetovej oficiálnej rozvojovej pomoci;

43. uvádza, že napriek pokroku zostáva 122 miliónov dievčat na celom

svete mimo škôl[1]; zdôrazňuje, že rovnaký prístup k vzdelávaniu má zásadný význam pre udržateľný rozvoj, znižovanie chudoby a hospodársku prosperitu, pretože umožňuje ženám a dievčatám plne sa zúčastňovať na živote spoločnosti: vyzýva na začlenenie rodovo responzívnych stratégií do politík vzdelávania s cieľom riešiť tieto nerovnosti; vyzýva členské štáty, aby zabezpečili vzdelávanie na základných a stredných školách zamerané na boj proti rodovo motivovanému násiliu a rodovým stereotypom; zdôrazňuje, že investície do vzdelávania dievčat prinášajú veľkú návratnosť budúcim generáciám, priamo prispievajú k uplatňovaniu ich základných práv, chránia ich pred všetkými formami násilia a zároveň prispievajú k väčšiemu blahobytu pre celé spoločnosti;

44. uznáva neúmernú zraniteľnosť žien a dievčat počas konfliktov a humanitárnych kríz, ako aj to, že čelia zvýšenému riziku sexuálneho a rodovo motivovaného násilia, vysídlenia a narušenia základných služieb; opätovne potvrdzuje kľúčovú úlohu žien a dievčat pri budovaní mieru, riešení konfliktov a obnove po skončení konfliktu, pričom zdôrazňuje, že je nevyhnutne potrebné zapojiť ich do mierových rokovaní a rozhodovacích procesov, ako sa uvádza v programe zameranom na ženy, mier a bezpečnosť;

45. požaduje účinnejšie politiky a opatrenia, ktoré podporujú prístup k pôde, úverom, podnikaniu a vzdelávaniu, ako aj zamestnanosť a zdravie, najmä pre ženy a dievčatá v zraniteľných situáciách, ženy so zdravotným postihnutím, tehotné ženy a ženy vo vidieckych oblastiach;

46. berie na vedomie získané poznatky uvedené v spoločnej správe za rok 2024 s názvom Are we getting there? A synthesis of the UN system evaluations of SDG 5 (Blížime sa k cieľu? Súhrn hodnotení OSN týkajúcich sa cieľa udržateľného rozvoja č. 5), ako aj to, ako dôležité je účinne zapojiť mužov a chlapcov do programov a iniciatív týkajúcich sa otázok, ktoré ich vzdelávajú a pomáhajú im zmeniť správanie, čo je podmienkou splnenia čiastkových cieľov, ako aj trvalejšie a komplexnejšie stanovovanie priorít cieľov v humanitárnom prostredí;

47. vyjadruje poľutovanie nad úpadkom práv LGBTIQ+ osôb a transfóbiou, ktorá ohrozuje rodovú rovnosť; odsudzuje, že v rokoch 2021 a 2022 len tri organizácie zamerané na boj proti LGBTIQ+ osobám vykázali príjem vo výške jednej miliardy USD, zatiaľ čo 8 000 príjemcov grantov z celého sveta zameraných na LGBTIQ+ osoby dostalo celkovo 905 miliónov USD[2]; varuje pred znepokojujúcim

---

1 https://www.unwomen.org/en/news-stories/press-release/2025/03/fast-facts-30-years-of-uneven-progress-for-adolescent-girls.

2 Politický prehľad ODI, „Where next for feminist foreign policy on funding feminist movements?“, https://media.odi.org/documents/ODI-ET-FundingMovements-PB-EN-May24-Final.pdf.

nárastom financovania zameraného na boj proti rodovej rovnosti s cieľom zabrániť pokroku, ktorý sa v uplynulých desaťročiach dosiahol v oblasti práv žien a LGBTIQ+ osôb;

48. vyzýva EÚ, aby zakázala konverzné centrá v členských štátoch a urobila všetko, čo je v jej silách, aby zabránila tejto praxi aj na iných miestach;

Cieľ 8: Podporovať stabilný, inkluzívny a udržateľný hospodársky rast, plnú a produktívnu zamestnanosť a dôstojnú prácu pre všetkých

49. so znepokojením konštatuje, že spomedzi cieľov udržateľného rozvoja, ktoré majú byť predmetom hĺbkového preskúmania na politickom fóre na vysokej úrovni v roku 2025, sú čiastkové ciele v rámci cieľa udržateľného rozvoja č. 8 najviac ovplyvnené stagnáciou alebo regresiou;

50. vyjadruje znepokojenie nad úpadkom pracovných práv, slobody združovania a práv na kolektívne vyjednávanie za posledné desaťročie a poukazuje na to, že to má nepriaznivý vplyv na sociálnu spravodlivosť a úsilie o podporu produktívnej zamestnanosti a dôstojnej práce pre všetkých; vyjadruje poľutovanie nad tým, že pätina svetovej populácie žije v krajinách s vysokou nerovnosťou[1]; potvrdzuje, že treba posilniť sociálne opatrenia na riešenie nerovností v súlade so zásadou na nikoho nezabudnúť a pritom zohľadniť sociálne dôsledky inflácie, rastúce rozpočtové tlaky, geopolitické napätie a riziká pre zdravie a bezpečnosť pracovníkov, ktoré prináša zmena klímy a extrémne výkyvy počasia; zdôrazňuje význam spravodlivej transformácie pre dekarbonizáciu hospodárstva s cieľom zaistiť, aby bola transformácia čo najspravodlivejšia a najinkluzívnejšia pre všetkých dotknutých;

51. požaduje silnejšie politiky a odvážne opatrenia na podporu inkluzívneho a udržateľného hospodárskeho rozvoja; naliehavo vyzýva EÚ a globálnych partnerov, aby využívali nástroje, ako je Global Gateway, na mobilizáciu viacerých zdrojov financovania vrátane investícií súkromného sektora, aby rešpektovali sociálne a environmentálne štandardy a podporovali vytváranie dôstojných pracovných miest, ktoré znížia nerovnosť príjmov a zaistia, aby sa na nikoho nezabudlo; berie na vedomie úlohu súkromných financií, pokiaľ ide o preklenutie medzery vo financovaní v záujme dosiahnutia cieľov udržateľného rozvoja; zdôrazňuje však potrebu verejných investícií do kritických služieb, ako je zdravotná starostlivosť, vzdelávanie a sociálna ochrana;

52. zdôrazňuje, že treba riešiť nerovnosti medzi územiami a v oblasti bývania podporou prístupu k cenovo dostupnému, primeranému a

---

1 https://www.worldbank.org/en/publication/poverty-prosperity-and-planet.

energeticky efektívnemu bývaniu, najmä v znevýhodnených mestských a vidieckych oblastiach; vyzýva na zvýšenie investícií do integrovaného rozvoja komunít, sociálnej infraštruktúry a základných služieb s cieľom podporiť sociálnu súdržnosť a hospodárske začlenenie; nabáda na podporu miestnych a regionálnych samospráv pri vykonávaní stratégií udržateľného, inkluzívneho a odolného rozvoja, ktoré prepájajú klímu, zdravie, bývanie, mobilitu a sociálne začlenenie;

53. vyjadruje znepokojenie nad tým, že hospodársky rast v mnohých rozvojových krajinách je naďalej pomalý a nerovnomerný a často ho brzdia štrukturálne nedostatky, ekonomické nerovnosti, politická nestabilita a vonkajšie otrasy, ako aj rastúci vplyv zmeny klímy; zdôrazňuje, že miestne iniciatívy zamerané na jedinečné potreby komunity zohrávajú kľúčovú úlohu pri podpore spravodlivého hospodárskeho rastu; zdôrazňuje, že regionálna spolupráca v oblasti hospodárskych koridorov posilňuje obchod, investície, udržateľnú industrializáciu a hospodársku diverzifikáciu;

54. odporúča zvýšenie verejných a súkromných investícií do výskumu, udržateľných podnikateľských postupov, zelenej a digitálnej transformácie, kvalitného vzdelávania a rozvoja zručností vrátane rekvalifikácie a zvyšovania úrovne zručností, ako aj ich zosúladenie s požiadavkami trhu a podporu malých a stredných podnikov a startupov v záujme podpory prístupu k financovaniu a zvyšovania investícií a inovácií; opakuje, že osobitnú pozornosť treba venovať podpore posilňovania ekonomického postavenia žien a zabezpečeniu spravodlivého prístupu k podnikateľským príležitostiam; požaduje inkluzívne politiky pre osoby so zdravotným postihnutím na pracovisku;

55. opätovne zdôrazňuje význam politík, ktoré podporujú zamestnanosť, vzdelávanie a odbornú prípravu mladých ľudí; podčiarkuje význam rastúceho počtu mladých ľudí na globálnom Juhu pre udržateľný rozvoj; trvá na tom, že je dôležité vytvoriť silnejšie väzby medzi vzdelávaním, rozvojom zručností a zamestnanosťou, aby sa umožnil prístup k dôstojnej práci na rýchlo sa meniacom pracovnom trhu;

56. zdôrazňuje, že iniciatívy zamerané na stimuláciu hospodárskeho rastu by mali ísť ruka v ruke so sociálnou spravodlivosťou, rodovou rovnosťou, pracovnými právami a ochranou životného prostredia; vyzýva EÚ, aby začala vyvíjať konštruktívne úsilie s cieľom prijať dohodu OSN v oblasti podnikania a ľudských práv;

57. vyjadruje poľutovanie nad tým, že viac ako polovica osôb –

pracovných síl – na svete pracuje v neformálnom zamestnaní[1], čo významne bráni sociálnej spravodlivosti a inkluzívnemu rastu; vyjadruje hlboké znepokojenie nad tým, že v najmenej rozvinutých krajinách, v subsaharskej Afrike a strednej a južnej Ázii, je naďalej neformálne zamestnaných takmer deväť z desiatich pracovníkov[2];

58. konštatuje, že aj keď je hrubý domáci produkt aj naďalej dôležitým ukazovateľom hospodárskej výkonnosti, mali by sa zohľadniť dodatočné ukazovatele odrážajúce sociálny a environmentálny rozmer, aby sa dosiahol vyváženejší a informovanejší prístup k tvorbe hospodárskych politík;

59. požaduje ďalšie opatrenia na odstránenie nútenej práce a obchodovania s ľuďmi a na ukončenie každej formy detskej práce vrátane náboru a využívania detských vojakov;

Cieľ 14: Zachovať a udržateľne využívať oceány, moria a morské zdroje na účely trvalo udržateľného rozvoja

60. podčiarkuje znepokojujúce trendy znečisťovania morí, eutrofizácie pobreží, okysľovania oceánov, nárastu teplôt, nadmerného rybolovu, poklesu morskej biodiverzity, ničenia biotopov, neudržateľných priemyselných postupov, podmorského hluku a kontaminácie vnútrozemských vôd, ktoré individuálne a kumulatívne ohrozujú morské ekosystémy a pobrežné komunity, najmä v rozvojových krajinách a ohrozených regiónoch, a bránia dosiahnutiu čiastkových cieľov v rámci cieľa udržateľného rozvoja č. 14;

61. vyjadruje poľutovanie nad nedostatkom skutočného pokroku pri plnení čiastkových cieľov v rámci cieľa udržateľného rozvoja č. 14 a v niektorých prípadoch nad zhoršujúcimi sa vyhliadkami, najmä z dôvodu absencie účinných opatrení spolu s rastúcimi hospodárskymi tlakmi; je veľmi znepokojený tým, že v rámci cieľa udržateľného rozvoja č. 14 na rok 2020 nebol splnený žiaden čiastkový cieľ; domnieva sa, že minimálny alebo mierny pokrok a vysoká stagnácia a regresia znamenajú, že rýchlosť a rozsah globálnych opatrení ani zďaleka nepostačujú na včasné splnenie čiastkových cieľov v rámci cieľa trvalo udržateľného rozvoja č. 14; pripomína, že na splnenie cieľa udržateľného rozvoja č. 14 je nevyhnutná rovnosť, pokiaľ ide o prínosy aj rozdelenie nákladov;

62. konštatuje, že cieľ udržateľného rozvoja č. 14 patrí medzi ciele s najnižšou mierou financovania a súčasná medzera vo financovaní sa

---

1 https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2023/04/informality-and-globalisation_d7548f2e/c945c24f-en.pdf, https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf.

2 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf.

odhaduje na približne 150 miliárd USD ročne; zdôrazňuje, že konferencia OSN o oceánoch v roku 2025 by mala poskytnúť nový impulz na odstránenie existujúcej medzery vo financovaní a vytvorenie stabilného a priaznivého prostredia pre mobilizáciu zvýšeného financovania v záujme splnenia čiastkových cieľov v rámci cieľa udržateľného rozvoja č. 14; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby zvýšili finančný príspevok na ochranu a obnovu morských ekosystémov; vyzýva Komisiu, aby pridelila osobitné finančné prostriedky na Európsky oceánsky pakt s cieľom ochrany oceánu a spravodlivého prechodu na udržateľné modré hospodárstvo, z čoho budú mať prospech pobrežné komunity, hospodársky rast a spoločnosť ako celok;

63. zdôrazňuje potrebu chrániť oceán ako jednotný subjekt a využívať ho udržateľne; požaduje holistický prístup integrujúci ochranu a obnovu životného prostredia, prosperitu, sociálnu rovnosť, udržateľnosť a konkurencieschopnosť a požaduje komplexný rámec ako jednotný referenčný bod pre všetky politiky súvisiace s oceánmi; očakáva, že pripravovaný Európsky oceánsky pakt bude poskytovať takýto holistický prístup ku všetkým politikám súvisiacim s oceánmi a zabezpečí súdržnosť vo všetkých politických oblastiach súvisiacich s oceánom, čím pôjde v medzinárodnom prostredí príkladom;

64. domnieva sa, že na riešenie nedostatkov, urýchlenie opatrení a zabezpečenie dlhodobého zdravia oceánov, a to aj (a najmä) v situácii meniacich sa klimatických podmienok, sú naliehavo potrebné záväzné globálne opatrenia a ekosystémový prístup; zdôrazňuje, že takýmito opatreniami by sa mala zabezpečiť ochrana ľudských práv a našich morských ekosystémov; považuje za osobitne potrebné podporovať spravodlivý prechod k udržateľnému rybolovu, bojovať proti nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu, zamerať sa na rastúci počet inváznych nepôvodných druhov, zvyšovať transparentnosť v odvetví morských plodov, chrániť práva drobných rybárov, posilniť úsilie o ochranu a obnovu morí a prijať globálnu zmluvu o znečistení plastmi; pripomína, že právny predpis EÚ o obnove prírody je jedným z nástrojov EÚ na splnenie jej medzinárodných záväzkov v oblasti obnovy morských a pobrežných ekosystémov;

65. vyzýva na posilnenie globálnych opatrení v oblasti okysľovania a teplôt oceánov, aby sa ochránila úloha oceánov ako najdôležitejšieho záchytu uhlíka na planéte a chránil morský život a potravová sieť;

66. víta prijatie dohody OSN o širom mori (dohody o biodiverzite v oblastiach mimo vnútroštátnej právomoci); vyjadruje však poľutovanie nad tým, že k dnešnému dňu túto zmluvu ratifikoval len jeden z 27 členských štátov EÚ; naliehavo vyzýva všetky členské štáty, aby urýchlene ukončili ratifikačný proces; vyzýva zmluvné strany, aby pokračovali v práci na dialógu OSN o oceánoch a zmene klímy a zabezpečili rýchle vykonávanie dohody, a to aj mobilizáciou

finančných prostriedkov z globálneho programu EÚ pre oceány; víta návrh Komisie na začlenenie dohody OSN o šírom mori do práva EÚ;

67. pripomína záväzok v rámci cieľa č. 3 Globálneho rámca pre biodiverzitu z Kchun-mingu a Montrealu týkajúci sa účinnej ochrany aspoň 30 % suchozemských a vnútrozemských vodných oblastí a morských a pobrežných oblastí do roku 2030 vytvorením chránených oblastí a ďalšími účinnými opatreniami zameranými na ochranu oblastí; domnieva sa, že treba zvýšiť úsilie o ďalšie rozšírenie chránených morských a pobrežných oblastí, aby sa dosiahol cieľ 30 % a uľahčila ochrana a udržateľné riadenie morských druhov, biotopov, ekosystémov a zdrojov; vyjadruje poľutovanie nad tým, že EÚ zaostáva v plnení cieľov chrániť 30 % svojich morských oblastí do roku 2030;

68. je veľmi znepokojený nárastom úrovne znečistenia morí, ktorá sa má do roku 2040 zdvojnásobiť alebo strojnásobiť; zdôrazňuje, že veľká časť tlaku na oceány v súvislosti so znečistením je spôsobená činnosťami na pevnine; naliehavo požaduje prísnejšie a urýchlené opatrenia s cieľom skoncovať so znečisťovaním morí na úrovni EÚ i na medzinárodnej úrovni; zdôrazňuje, že plasty sú najväčšou, najškodlivejšou a najperzistentnejšou časťou morského odpadu; vyjadruje poľutovanie nad tým, že sa nedospelo k záveru o vôbec prvom globálnom právne záväznom nástroji v oblasti znečistenia plastmi; naliehavo vyzýva, aby sa pri obnovení medzivládnych rokovaní v roku 2025 prijala ambiciózna globálna zmluva o znečistení plastmi; podporuje stanovisko EÚ, že konečná dohoda by mala obsahovať cieľ zníženia výroby primárnych plastových polymérov;

69. zdôrazňuje, že je dôležité pokročiť v akčnom pláne EÚ v oblasti nulového znečisťovania, ktorý obsahuje významné ciele na zlepšenie kvality vody, zníženie tvorby odpadu a obmedzenie straty živín; konštatuje, že len 37 % európskych povrchových vôd je v dobrom ekologickom stave a že znečistenie živinami stojí viac ako 75 miliárd EUR ročne[1]; okrem toho konštatuje, že podľa správy o monitorovaní a výhľade nulového znečistenia za rok 2025 sú na ceste k splneniu len dva z cieľov nulového znečistenia; zdôrazňuje, že vykonávanie a presadzovanie právnych predpisov v oblasti životného prostredia má zásadný význam pre dosiahnutie cieľov nulového znečisťovania do roku 2030 a že sú potrebné ďalšie opatrenia; opätovne vyzýva Komisiu, aby navrhla ambiciózne ciele EÚ na rok 2030, ktorými sa výrazne zníži materiálová stopa a stopa spotreby EÚ, a aby ich do roku 2050 uviedla do súladu s planetárnymi medzami, ako sa stanovuje v 8. environmentálnom akčnom programe; zdôrazňuje okrem toho potrebu využívať moderné technológie vrátane umelej

---

1 https://environment.ec.europa.eu/topics/water/water-wise-eu/polluted-water_en.

inteligencie na monitorovanie znečistenia;

70. zdôrazňuje význam uplatňovania zásady predbežnej opatrnosti pri hlbokomorskej ťažbe; opakovane v tejto súvislosti pripomína svoju podporu medzinárodnému moratóriu na komerčnú hlbokomorskú ťažbu, kým sa dostatočne nepreskúmajú a vedecky neprebádajú jej vplyvy na morské prostredie, biodiverzitu a ľudské činnosti na mori[1];

71. zdôrazňuje, že neustály pokles udržateľných populácií rýb naznačuje, aké je dôležité, aby bol regulačný rámec v súlade s ekosystémovým prístupom a obsahoval účinné a transparentné systémy monitorovania v záujme podpory udržateľných rybolovných postupov a boja proti nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu; víta Dohodu WTO o rybolovných dotáciách ako významný krok k ukončeniu škodlivých dotácií, ktoré prispievajú k nadmernému rybolovu; vyzýva členov WTO, ktorí tak ešte neurobili, aby uložili svoje listiny o prijatí s cieľom umožniť, aby sa dohoda mohla začať uplatňovať; okrem toho naliehavo vyzýva členské štáty WTO, aby postupne zrušili environmentálne škodlivé dotácie námorných hospodárskych činností vrátane škodlivých dotácií rybolovu;

72. uznáva, že postupy udržateľného rybolovu, do ktorých sú zapojené komunity, majú zásadný význam pre znižovanie nadmerného rybolovu a zabezpečenie dlhodobej udržateľnosti morských zdrojov; pripomína, že mnohé komunity drobného rybolovu naďalej čelia marginalizácii a nekalej hospodárskej súťaži; konštatuje, že je nevyhnutné podporovať odolnosť pobrežných a ostrovných komunít a potenciál modrého hospodárstva v súlade s právnymi predpismi a cieľmi EÚ v oblasti životného prostredia zabezpečením prístupu k pitnej vode, udržateľnej dopravy, rybolovu založeného na pravidlách, udržateľného cestovného ruchu, podnikania a spravodlivého prístupu k službám; vyzýva Komisiu, aby podporovala medzinárodné normy udržateľného rybolovu s cieľom zabezpečiť okrem iného rovnaké podmienky na celosvetovej úrovni;

73. vyzýva EÚ, aby opätovne potvrdila a zintenzívnila podporu poskytovanú vede o oceánoch; nabáda na podporu vedeckého výskumu a šírenie presných údajov spolu s rozvojom a výmenou najlepších postupov; zdôrazňuje potrebu prepojiť politiku správy oceánov s poznatkami pôvodného obyvateľstva, vedou a účasťou komunít; vyzýva na vytvorenie a zavedenie miestnych nástrojov riadenia v spojení s inými vhodnými ochrannými opatreniami;

---

[1] Uznesenie Európskeho parlamentu zo 7. februára 2024 o nedávnom rozhodnutí Nórska pokročiť v ťažbe na morskom dne v Arktíde (Ú. v. EÚ C, C/2024/6333, 7.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6333/oj).

Cieľ 17: Posilniť prostriedky vykonávania a oživiť globálne partnerstvo pre udržateľný rozvoj

74. vyzýva EÚ, aby aj naďalej propagovala multilateralizmus a vyvíjala v tomto smere úsilie, aby bola globálnym lídrom v plnení cieľov udržateľného rozvoja a Agendy 2030 a aby posilňovala medzinárodné zmluvy a dohody, napríklad Parížsku dohodu, Dohovor o biologickej diverzite a regionálne iniciatívy v oblasti ochrany;

75. zdôrazňuje, že dôrazne deklarovaný opätovný záväzok voči cieľom udržateľného rozvoja vyšle v súčasnom zložitom a neistom geopolitickom prostredí jasný signál partnerom na celom svete a podporí globálne opatrenia EÚ; vyjadruje znepokojenie nad tým, že na dosiahnutie cieľov udržateľného rozvoja chýbajú investície vo výške štyroch biliónov USD[1]; zdôrazňuje, že záväzok EÚ vo vzťahu k cieľom udržateľného rozvoja sa musí podporiť ambicióznymi finančnými záväzkami v ďalšom viacročnom finančnom rámci na roky 2028 – 2034; vyzýva EÚ, aby posilnila prístup k rozvojovej spolupráci, mobilizovala ostatných medzinárodných aktérov a naďalej s nimi konštruktívne spolupracovala s cieľom zintenzívniť ich úsilie o trvalo udržateľný rozvoj a podporu mieru, rodovej rovnosti a ľudského rozvoja;

76. opätovne potvrdzuje, že oficiálna rozvojová pomoc (ODA) je aj naďalej kľúčovým zdrojom verejného financovania a nezastupiteľným nástrojom znižovania chudoby, vyrovnávania nerovností a podpory najzraniteľnejších komunít, najmä v nestabilných a najmenej rozvinutých krajinách a v krajinách postihnutých konfliktom;

77. vyjadruje poľutovanie nad znížením oficiálnej rozvojovej pomoci viacerými členskými štátmi EÚ; vyzýva všetky členské štáty EÚ a globálnych partnerov, aby dodržali záväzok voči ODA ako kľúčový pilier svojej rozvojovej politiky a zabezpečili, aby sa na splnenie záväzku vynaložiť 0,7 % hrubého národného dôchodku na oficiálnu rozvojovú pomoc a 0,2 % HND na oficiálnu rozvojovú pomoc najmenej rozvinutým krajinám vyčlenili dostatočné finančné prostriedky; okrem toho zdôrazňuje, že len 12 % oficiálnej rozvojovej pomoci sa v súčasnosti zameriava na deti napriek ich významnému zastúpeniu v obyvateľstve krajín prijímajúcich oficiálnu rozvojovú pomoc; vyzýva na odstránenie prekážok vrátane administratívnej záťaže, aby sa pomoc dostala k najzraniteľnejším komunitám;

78. vyzýva EÚ, aby posilnila svoju úlohu pri presadzovaní silnejších finančných záväzkov v oblasti rozvojovej a humanitárnej pomoci na medzinárodnej úrovni vrátane cieľov udržateľného rozvoja a Parížskej dohody, a najmä pri podpore adaptácie na zmenu klímy a odolnosti proti zmene klímy v najzraniteľnejších regiónoch vrátane malých

---

1 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf.

ostrovných rozvojových štátov a najmenej rozvinutých krajín; vyzýva okrem toho EÚ, aby zabezpečila splnenie cieľov financovania klimatických opatrení, ako aj to, aby sa v rámci multilaterálnych rokovaní a globálnych partnerstiev na ne zameriavala prioritná pozornosť; zdôrazňuje, že presadzovanie hospodárskych záujmov EÚ by malo zahŕňať aj vytváranie stabilných partnerstiev usmerňovaných vzájomnými záujmami a že všetky vonkajšie politiky EÚ by sa mali začleniť do širšieho rámca Agendy 2030, zatiaľ čo rozvojová politika EÚ a využívanie oficiálnej rozvojovej pomoci EÚ by sa mali aj naďalej zameriavať na zmierňovanie chudoby, ako to stanovil Výbor pre rozvojovú pomoc OECD;

79. zdôrazňuje naliehavú potrebu zamerať sa na nedostatočné zastúpenie krajín globálneho Juhu v globálnom riadení a podporovať inkluzívnejšiu medzinárodnú finančnú štruktúru; považuje spoluprácu Juh – Juh a trojstrannú spoluprácu za kľúčové pre vykonávanie Agendy 2030;

80. trvá na tom, že OSN má ako ústredný bod multilaterálneho systému mimoriadny význam, pokiaľ ide o vytvorenie mierového, spravodlivého, rovnocenného, inkluzívneho a na pravidlách založeného globálneho systému, ktorý slúži všetkým a v ktorom sa na nikoho nezabudne; vyjadruje v tejto súvislosti podporu rýchlym a účinným reformám Bezpečnostnej rady OSN; zdôrazňuje naliehavú potrebu preskúmať a zreformovať globálne riadenie medzinárodnej rozvojovej spolupráce, najmä po škrtoch globálnej pomoci vo viacerých krajinách; zdôrazňuje, že reformy medzinárodného finančného systému by mali byť poháňané obnoveným záväzkom voči multilateralizmu;

81. zdôrazňuje kľúčovú úlohu partnerstiev viacerých zainteresovaných strán a zmysluplného zapojenia miestnych samospráv, občianskej spoločnosti a zástupcov mládeže a žien pri dosahovaní cieľov udržateľného rozvoja, ako aj plnej a účinnej účasti pôvodného obyvateľstva a miestnych komunít na globálnych partnerstvách v súlade s Deklaráciou OSN o právach pôvodného obyvateľstva; zdôrazňuje potrebu iniciatív vedených mládežou, najmä na globálnom Juhu a v regiónoch postihnutých zmenou klímy;

82. uznáva nezastupiteľnú a mnohostrannú úlohu organizácií občianskej spoločnosti pri plnení cieľov udržateľného rozvoja prostredníctvom miestnych stratégií, ktoré sú špecifické pre daný kontext, posilňujú postavenie miestnych aktérov a zabezpečujú širokú a inkluzívnu účasť na všetkých úrovniach spoločnosti; vyzýva v tejto súvislosti na väčšie zapojenie zraniteľných komunít do navrhovania a monitorovania politík súvisiacich s cieľmi udržateľného rozvoja a na posilnenie spolupráce, mobilizáciu zdrojov a účasť viacerých zainteresovaných strán s cieľom dosiahnuť pokrok v plnení cieľov udržateľného rozvoja; vyzýva na zapojenie občianskej spoločnosti a občianskeho priestoru, aby sa zabránilo vo financovaní represívnych

režimov verejnými finančnými prostriedkami; zdôrazňuje, že občianska spoločnosť sa môže účinne zapojiť do tvorby politík vtedy, keď má prístup k štrukturálnemu financovaniu;

83. vyzýva na lepšie monitorovanie plnenia cieľov udržateľného rozvoja na regionálnej a miestnej úrovni, a to aj podporou dobrovoľných miestnych preskúmaní; zdôrazňuje, že je dôležité zlepšiť dostupnosť spoľahlivých údajov a zbierať a využívať údaje rozčlenené podľa príjmu, veku, pohlavia, zdravotného postihnutia a geografickej polohy; zdôrazňuje potrebu modernizovať štatistiku a posilniť budovanie kapacít v oblasti údajov v krajinách globálneho Juhu;

84. vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby podporovali globálne dlhové úľavy a reštrukturalizáciu dlhu rozvojových krajín, najmä krajín globálneho Juhu, s prihliadnutím na zásady OSN v oblasti obchodu a rozvoja týkajúce sa podpory zodpovedného poskytovania a získavania štátnych úverov; okrem toho požaduje rozsiahle reformy globálnych finančných inštitúcií vrátane multilaterálnych rozvojových bánk, aby sa posilnila ich efektívnosť, kapitál a zodpovednosť pri podpore plnenia cieľov udržateľného rozvoja; zdôrazňuje, že by sa mal klásť väčší dôraz na existujúce nástroje a rozvojové banky, ako je napríklad Európska banka pre obnovu a rozvoj;

85. zdôrazňuje potrebu zosúladiť Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa (vrátane programov stratégie Global Gateway) s cieľmi udržateľného rozvoja, Parížskou dohodou a ukazovateľmi ľudského rozvoja; vyzýva na väčšie zapojenie a aktívnejšiu úlohu Európskeho parlamentu pri kontrole programov stratégie Global Gateway, aby sa zaručila ich účinnosť a riadne vykonávanie;

86. trvá na tom, že stratégia Global Gateway si vyžaduje strategickejší a koordinovanejší prístup na prepojenie prísnych kritérií s cieľmi trvalo udržateľného rozvoja a Parížskej dohody a základnými hodnotami EÚ vrátane ľudských práv, dobrej správy, demokracie, transparentnosti a environmentálnej udržateľnosti; uznáva, že stratégia Global Gateway dokáže prispieť k udržateľnému rozvoju; zdôrazňuje, že proces jej plánovania musí byť transparentný a musí obsahovať jasné mechanizmy na monitorovanie a posudzovanie jeho vplyvu;

87. podčiarkuje potrebu jasnejšej komunikácie, koordinácie a zosúladenia projektov Global Gateway s existujúcimi rozvojovými politikami EÚ; zdôrazňuje v tejto súvislosti, že EIB by mala zintenzívniť spoluprácu s inými medzinárodnými finančnými inštitúciami a národnými rozvojovými bankami, aby mali jej intervencie čo najväčší účinok a zároveň sa zaručil plný súlad jej aktivít s cieľmi Parížskej dohody a udržateľného rozvoja;

88. opätovne dôrazne vyzýva Komisiu a členské štáty, aby posilnili spoluprácu s partnermi v boji proti organizovanej trestnej činnosti,

korupcii, nezákonným finančným tokom, škodlivej daňovej konkurencii, daňovým únikom a vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam; vyzýva na rozšírenie spolupráce s rozvojovými krajinami v daňových záležitostiach, a to aj pokiaľ ide o kapacity, digitalizáciu a posilnenie ich daňových systémov; víta zavedenie medzivládneho procesu na prijatie dohovoru OSN o daniach ako nového globálneho rámca pre medzinárodnú spoluprácu v daňovej oblasti; podčiarkuje kľúčovú úlohu progresívneho zdaňovania pri zabezpečovaní príjmov na financovanie udržateľného rozvoja; podporuje rozhodnutie ministrov financií skupiny G20 zaistiť účinné zdaňovanie osôb s mimoriadne veľkým čistým majetkom;

Vyhliadky do budúcnosti

89. opakuje, že ciele udržateľného rozvoja sú jediným celosvetovo dohodnutým a komplexným súborom cieľov v oblasti veľkých výziev, ktorým čelia rozvinuté i rozvojové krajiny, a sú najlepším nástrojom na vyriešenie ich základných príčin; zdôrazňuje, že dosiahnutie cieľov Agendy 2030 je podmienené globálnou spoluprácou a posilnenými a urýchlenými opatreniami všetkých aktérov; vyzýva EÚ, aby zintenzívnila opatrenia a prevzala vedúcu úlohu, pokiaľ ide o dosahovanie pokroku v týchto piatich rokoch pred konečným termínom v roku 2030, a to s cieľom urýchliť opatrenia zamerané na zvrátenie negatívnych trendov a vytvoriť spravodlivejšiu, mierumilovnejšiu a udržateľnejšiu budúcnosť pre všetkých;

90. zdôrazňuje, že súdržnosť politík v záujme rozvoja je záväznou povinnosťou podľa článku 208 ZFEÚ s cieľom integrácie hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho rozmeru udržateľného rozvoja vo všetkých fázach cyklu tvorby politík v záujme podpory synergií medzi jednotlivými oblasťami politík, identifikácie a zosúladenia potenciálnych kompromisov a vyriešenia medzinárodných externalít vyplývajúcich z politík EÚ;

91. podčiarkuje príležitosti, ktorú poskytujú ciele udržateľného rozvoja z hľadiska podpory udržateľného hospodárstva zameraného na dobré životné podmienky a človeka; zdôrazňuje potrebu vyváženého prístupu, ktorým sa zabezpečí dlhodobá udržateľnosť a prosperita po roku 2030 v súlade s rôznymi potrebami a okolnosťami jednotlivých krajín;

92. víta Pakt pre budúcnosť, v ktorom sa sľubuje 56 opatrení na urýchlenie a financovanie udržateľného rozvoja, zabezpečenie, aby boli technológie prínosom pre ľudí a planétu, investovanie do mladých ľudí, podporu ľudských práv a rodovej rovnosti a transformáciu globálneho riadenia; žiada, aby sa záväzky prijaté na samite o budúcnosti a zohľadnené v Pakte pre budúcnosť premietli do konkrétnych opatrení a merateľných cieľov; naliehavo vyzýva OSN, aby začala pripravovať komplexnú stratégiu na obdobie po Agende 2030 na základe globálneho záväzku voči udržateľnému

rozvoju;

93. víta výsledok štvrtej medzinárodnej konferencie o financovaní rozvoja v Seville ako značné úsilie o reformu medzinárodnej finančnej štruktúry, riešenie nákladov na pôžičky a zvýšenie investícií s cieľom odstrániť medzeru vo financovaní trvalo udržateľného rozvoja;

94. požaduje plány vykonávania s konkrétnymi harmonogramami na dosiahnutie cieľov udržateľného rozvoja do roku 2030 a stanovenie ambicióznych cieľov na ďalšie obdobie; vyzýva v tejto súvislosti Komisiu, aby išla príkladom a vypracovala komplexnú stratégiu spolu so štruktúrovaným plánom vykonávania cieľov udržateľného rozvoja s jasnými, konkrétnymi a záväznými cieľovými hodnotami;

95. víta prvé dobrovoľné preskúmanie vykonávania cieľov udržateľného rozvoja realizované EÚ v roku 2023; domnieva sa, že jeho závery môžu byť dobrým základom pre komplexnú stratégiu EÚ v oblasti cieľov udržateľného rozvoja, ktorá by mala zahŕňať aktualizovaný systém monitorovania zohľadňujúci vnútorný a vonkajší vplyv EÚ na proces plnenia cieľov udržateľného rozvoja; trvá na tom, aby sa takéto preskúmania vykonávali pravidelne a aby sa ich závery zohľadnili v nových návrhoch Komisie;

96. domnieva sa, že úspechy pri dosahovaní cieľov udržateľného rozvoja by mali byť viditeľné a mali by byť základom pre formulovanie najlepších postupov na dosiahnutie cieľov udržateľného rozvoja; v tejto súvislosti zdôrazňuje význam inkluzívnej digitalizácie, a to aj v súvislosti s umelou inteligenciou, vychádzajúcej z Globálneho digitálneho paktu; víta správu o ľudskom rozvoji za rok 2025, ktorá sa zameriava na túto otázku;

°

° °

97. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade a Komisii, generálnemu tajomníkovi OSN a predsedníčke Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov.